Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

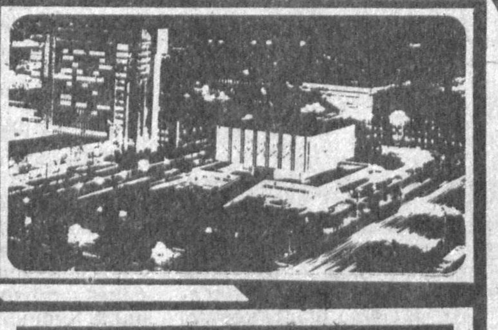

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 64 (8. 006) ◆ 1992 йил ◆ 31 март, сешанба ◆ Нархи 1 сўм.

Янгиликлар

МУДДАТИДА ТОПШИРИЛАДИ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ «Ганга» дўкони олдида яна бир турар жой биноси қад кўтарди. Айни пайтда бу 16 қаватли уйда Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 11-баланд уйларни қуриш трестининг 75-қурилиш бошқармаси қурувчилари самарали меҳнат қилишмоқда.

— Кейинги вақтлардаги қурилиш материалларининг танқислигига қарамасдан бинокорларимиз уйни ўз вақтида фойдаланишга топширишга ҳаракат қилишмоқда, — дейди бошқарма бригадири Р. Валиулин. — Ҳозир «Марказ-15» мавзесида жойлашган мазкур бинода қурилиштиклаш ишлари тугалланаяпти. Пардозлаш ишларини апрель ойидан бошламоқчимиз. Буни трестимизга қарашли 20-қурилиш бошқармаси пардозловчилари амалга оширишади.

Қурувчилар уйни шу йилнинг охиригача фойдаланишга топширишмоқчи.

Ғулом ЮСУПОВ.

КЎКРАК НИШОНИ

БАДИИЙ графика тасвирий санъатнинг муҳим турларидан бири ҳисобланади. Ана шу ижодий жараён билан шуғулланувчи ёш истеъдодлар тайёрлаб, вояга етказишда Тошкент давлат муаллимлар олий билимгоҳи бадиий-графика куллиёти кафедралари фаоллик кўрсатиб келмоқда.

Ушбу куллиётнинг доценти, тажрибали педагог-санъаткор Ф. Қодирхўжаев ҳам кўп умидли ёшларнинг севимли устози сифатида жонбозлик кўрсатиб келмоқда. Айни бир вақтда у санъатнинг бу тури бўйича кўпгина қизиқарли асарлар яратмоқда. Яқинда унга Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлигидан катта ишонч билдирилди. Доцент махсус буюртма асосида иш тутиб, вазирлик томонидан янги таъсис қилинган «Ўқитувчи-ихтирочи» кўкрак нишони намунасини кўнгилдагидек қилиб тайёрлаб берди.

Бу ижодий изланиш вазирлик ҳайъати томонидан ижобий баҳоланди.

Саодат ОДИЛОВА.

ИСТАГАН БУЮМНИ ТОПАСИЗ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Глинка кўчасида «Наргиз» воситачи дўкони фойдаланишга топширилди.

Бу савдо шохобчасининг атторлик, газламалар, кийим-кечаклар, пойабзал ва хўжалик моллари билан савдо қилинадиган бўлимларидан дидингизга мос, чиройли, бежирим ва нафис либослар, пойабзаллар, мис ва сополдан ишланган чойнак-пиёлалар ҳамда рўзғорда асқотадиган бошқа буюмларни топасиз.

Дўконнинг чиройли нақшлар билан безак берилган шифтлари ва деворлари унга ташриф буюрган ҳар бир харидор диққатини ўзига тортади.

Исмат ЗАРИПОВ.

Воқеалар

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ИСТЕЪМОЛ ТОВАРЛАРИНИ КУПОНЛАР БЎЙИЧА СОТИШ ТАРТИБИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республиканинг ички истеъмол бозорини ҳимоя қилишни кучайтириш, аҳолини товарлар билан барқарор таъминлаш, меҳнаткашларнинг фикр ва истакларини ҳисобга олган ҳолда, товарларни купонлар бўйича сотишни янада тартибга солиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «1992 йилда Ўзбекистон Республикасининг истеъмол бозорини ҳимоя қилиш тўғрисида» 1992 йил 2 январдаги 1-сон қарори 1 ва 4-бандларининг (ундан тўртинчи хат бошини чиқариб ташлаган ҳолда) амал қилиши 1992 йилнинг II чораги учун ҳам сақлансин.

1992 йил 1 майдан бошлаб янги намунадаги купонли карточкалар муомалага чиқарилсин. 1992 йилнинг I чораги намунасидаги купонли карточкалар шу йилнинг 1 июлигача муомалада бўлади ва алмаштирилмайди.

2. Қуйидагилар тасдиқлансин:

киритилган ўзгартишларни ва қўшимчаларни ҳисобга олиб «Товарларни купонли карточкалар бўйича сотиш, уларни бериш, сақлаш, инкассация қилиш ва муомалага чиқариш тартиби тўғрисида»ги вақтинчалик низом (1-илова);

аҳолига купонларсиз сотиладиган озиқ-овқат маҳсулотлари ва ашёвий моллар рўйхати (2-илова).

3. Фуқароларда ишлатилмаган купонлар борлигини текшириш натижаларини ҳисобга олиш юзасидан ҳамда мавжуд мол ҳажмини ва аҳоли даромадларини тартибга солиш мақсадида белгиланган даромадларга қараб купонлар бериш миқдорини белгилаш юзасидан 1992 йилнинг II чорагига янги табақалаштирилган шкала 3-иловага мувофиқ белгилансин.

4. Вазирликлар, идоралар, уюшмалар, концернлар, корхоналар, ташкилотлар ва мулкчиликнинг барча шаклларидаги хўжаликлар шу йилнинг 3 апрелига қадар банкларнинг тегишли муассасаларига белгиланган даромадлар бўйича бериладиган купонлар миқдорини аниқлаш юзасидан янги шкалага мувофиқ зарур миқдордаги купонларга талабномалар берсинлар.

(Давоми иккинчи бетда).

Бу ҳақда «Оқшом» хабар берганди

ЎЗИМИЗНИНГ «АДИДАС»ИМИЗ БЎЛАДИ

⊙ Жаҳонга машҳур спорт костюмлари ишлаб чиқарувчи «Адидас» акционерлик компанияси вакиллари бирлашмага иккинчи марта келиб кетганларидан сўнг ва бу ҳақда «Оқшом» рўзномасида хабар босилгач бу савол билан муҳарририятга мурожаат этувчилар сони кўпайиб кетди. Шуни эътиборга олиб «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг ташқи иқтисодий ва савдо алоқалари бўйича бош директор муовини Камолиддин Тожиевдан яқинда тузилган ушбу шартнома бўйича изоҳ беришини илтимос қилдик.

— Аввало шартномага имзо қўйилганлиги билан қутлаймиз. Унинг тузилишига асосий сабаб нима бўлди?

— Немис дўстларимиз билан биринчи учрашув ишбилармонларнинг Тошкент учрашувида бошланган эди. Ўша пайтлардаёқ яхши ниятлар билдирилгани билан амалий иш ҳақида тайинли гап-сўз бўлмаганди. Орадан анча вақт ўтиб «Адидас» акционерлик компанияси вакиллари ўз режаларини чамалаб чиқиб, қўшма корхона тузиш ҳақида фикр билдиришди ва ҳаракат қила бошлашди. Шундан сўнг корхонада олмонияликлар тавсияси билан спорт костюмлари ва футболкаларнинг тажриба нусхаси тикилди. Тикилган тайёр маҳсулотлар ҳамкорларга маъқул келди.

Бу галги ташрифларида эса меҳмонлар ишлаб чиқариш жараёнини ҳар томонлама ўрганиб чиқиб, харажатларни ҳам, технологияни ҳам ҳисоб-китоб қилишди.

Бозор иқтисодиёти сифатли молларни талаб қилади. Ҳозирнинг ўзида сифатсиз моллар касодга учрамоқда. Шунинг учун ҳам қўшма корхоналар кўпайса ўзаро тажриба алмашиш, бир-бирини тўлдириш имкони юзага келади. Икки томонга ҳам фойда бўлиши табиий. Бу ҳамкорликни Ўзбекистон Енгил саноат уюшмаси ҳам маъқуллади.

— Корхонангизда мавжуд техника ва технологиянинг ўзи етарли эмас. Ҳамкорлар томонидан нималар етказиб бериладн? Шу ҳақда ҳам маълумот берсангиз.

— Биздаги бош муаммолардан бири хом ашё масаласи. Шу боисдан олмонияликлар бизга полиэстер етказиб беришмоқчи. Битта цехни қайта таъмирлаб, етарли шароитларни яратамиз. Тикув ускуналарини алмаштирамиз, мавжуд 61 та тикув машинасига қўшимча 2 та ип ўраш машинаси, 2 та айланма тўқув машинаси ўрнатамиз. Қўшимча дастгоҳларни улар беришади. Тикув машиналаримиз ҳамда ҳаракатдаги Италия ва Япония тикув машиналарига қўшимча яна машиналар ўрнатилади.

— Шу кунгача ҳам корхонада «Адидас» типидаги спорт костюмлари тикилган. Хўш, бу маҳсулотнинг эскисидан нима фарқи бор?

— Бизда тикилаётган костюмлар бироз оддийроқ бичимда. Уни тикишга чеварларимиз 50—55 дақиқа вақт сарфласалар, янги «Адидас»нинг тажриба нусхаларини тикиш учун 3 ярим соатча вақт кетди. Чунки уч ранг матодан 6 та молния билан тикилади.

— Баъзи шов-шувларга қараганда, «Адидас» фирмаси билан ҳамкорликда спорт костюмлари, қўлқоп ва қалпоғи ҳамда рангига мос пойабзали билан ишлаб чиқарилармиш деган гаплар юрибди. Бунга қандай фикр билдирасиз?

— Бу одамларнинг эзгу нияти бўлса ажабмас. Фирма вакилларини ўзимиз кутиб олдик, кузатиб ҳам қўйдик. Аммо бирорта бошқа корхона билан учрашганларини, ўзга режалари ҳам борлигини билмадик. Ҳозирча шу бошлаган ишимизни амалга оширолсак ҳам катта қадам бўларди.

— Ҳамкорлик амалга ошса, қачондан бошлаб дастлабки маҳсулот чиқа бошлайди?

— Ҳозир ҳамма гап фирманинг розилигида қолди. Улар тахминан апрель ойларида аниқ ишга киришишлари мумкин. Қарор қатъий бўлгач, хом ашё ва ускуналар келтирилади. Мутахассислар бориб касб ўрганиб келишади. Мутасаддилар келиб, ускуналарни ўрнатиб, ишчи ўринларини тайёрлашади. 1993 йилнинг ўрталаригача биринчи маҳсулотларимиз дунё юзини кўриши керак.

⊙ Амалий қадамлар қўйилишига чин дилдан тилакдошмиз. Яхши ният — ярим давлат дейдилар. Бу ҳамкорлик бирлашма учун ҳам, қолаверса бутун республика учун ҳам катта қадам бўлади.

Дилором СУЛТОНОВА.

Тошкент иссиқлик билан таъминлаш маркази ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-бўлинмасида юқори қувватли иссиқлик узатгичлар ўрнатилган. Шунинг учун ҳам бу ерда ўз касбининг усталари меҳнат қилишади.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) ишчи Игорь Литвинов, смена бошлиғи Эркин Исроилхўжаев ва катта машинист Аҳмад Рашидовлар иссиқлик босимини назоратдан ўтказмоқдалар.

Зулфиқор Пернеев сурати.

ЯНА БИР ҚЎШМА КОРХОНА

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинати меҳнат аҳли хорижий мамлакатлар билан ҳамкорликни тобора ошириб бормоқда. Яқинда корхонада Испаниянинг «Мир Лимитед Жери» фирмаси билан қўшма корхона тузиш ҳақида шартнома имзолананганлиги фикримизнинг исботидир. Шунга кўра комбинатда жинси материаллари ишлаб чиқарадиган қўшма корхона қуриш ишлари бошлаб юборилди. Тахминий ҳисобларга кўра бу корхона ўзининг дастлабки фаолияти кунларида 20 миллион сўмлик жинсибоп газмоллар ишлаб чиқариши кўзда тутилмоқда. Шунингдек, тўқимачилар ҳамкор фирма учун тараш машиналаридан чиқаётган тарандидан 200 тоннасини сотишга келишилди. Фирма эса бизнинг йигирув машиналаримиз учун камёб бўлган тасмалар етказиб беради.

Баҳодир ОРИПОВ.

РАЙОН ҲОКИМЛИГИ ҲИСОБИДАН

ШАҲРИМИЗНИНГ барча мавзе ва даҳаларида ҳали ҳам Наврўз шодиёналари давом этмоқда.

— 11 апрель куни тушликдан сўнг чойхонада Наврўзни нишонлаймиз, — дейди Навоий номли маҳалла комитети раиси Алихон Мажидов. — Чунки жуда кўплаб қариялар ва ёшлар рўза тутишди. Бу савоб ишни ҳурмат қилган ҳолда биз маҳалла фаоллари билан келишиб шу кунни танладик.

Ҳамза районининг яна бир қанча, яъни Донишманд, Ҳамза, Икромов ва Худойбердиев номли маҳаллаларида ҳам апрель ойининг 9, 10, 11, 12-кунларида Наврўз байрами нишонланади. Бунинг учун район ҳокимлиги томонидан сумалак ва бошқа таомлар учун сарф бўладиган харажатларга маблағ ажратилган. Шу кунгача 36 та маҳалланинг 15 тасида навбати билан баҳор байрами нишонланди.

Гулнора МАЛИКОВА.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎРТОҚ Б. Р. ҚОРИЕВАНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ижодий фаолияти, ўзбек миллий балети ва рақсини ривожлантиришдаги хизматлари, жамоат ҳаётида фаол иштироки учун Ўзбекистон Театр арбоблари уюшмаси раиси ўртоқ Бернора Раҳимовна Қориева Ўзбекистон Республикаси Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 27 март.

Куни кеча ўзбек санъатининг машҳур вакиласи халқ артисти, Давлат мукофотлари соҳибаси, ажойиб балет рaққосаси Бернора Қориеванинг юбилей кечаси қизғин нишонланди. Алишер Навоий номли муҳташам санъат қасрига раққосанинг сафдошлари, санъат ва маданият фахрийлари, унинг бетакрор ижоди мухлислари, «Наврўз—92» минтақалараро театр фестивали иштирокчилари йиғилдилар. Сўзга чиққанлар Бернора Қориеванинг 35 йиллик ижодий даври давомида ўнлаб ажиб образлар яратганини, унинг ижодий йўли Ўзбекистон санъатининг ёрқин бир саҳифаси эканини таъкидладилар. Юбилей кечаси сўнгида Бернора Қориева иштирок этган балетлардан парчалар ижро этилди.

СУРАТДА: юбилей кечасидан лавҳалар.

Даврон Аҳмад суратлари.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси «Пахта, пилла, чорвачилик маҳсулотларининг харид нархларини ва пахта толасининг улгуржи нархларини ошириш тўғрисида» қарор қабул қилди. Унда жумладан 1992 йилнинг 1 апрелидан қорамолларнинг, чўчқаларнинг, қўй ва эчкиларнинг, парранда, сут ва тухумнинг харид нархларини ўрта ҳисобда 2 баравар ошириш тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалик вазирлиги билан молия вазирлигининг таклифи қабул қилиниши лозимлиги уқдирилган.

⊙ Андижонда шаҳарнинг ёлғиз кекса нафақахўрлари ва ногиронларига ёрдам кўрсатишга қаратилган тез ижтимоий ғамхўрлик хайрия тадбири бошланди. Шаҳар ижтимоий таъминот бўлимининг ташаббуси билан ёрдамга муҳтож тоифадаги фуқароларга меҳнат жамоалари томонидан мадад кўрсатадиган махсус ҳисоб рақами очилди.

⊙ Тошкентда Жанубий Корея сайёҳлар миллий корпорациясини таништириш маросими бўлиб ўтди. Унда сўзга чиққан мустақил Ўзбекистон манфаатдор ташкилотларининг вакиллари Кореянинг сайёҳлик фирмалари билан тенг ҳуқуқлилик, ўзаро манфаатли асосларда амалий ҳамкорликка тайёр эканликларини изҳор этдилар.

⊙ Шу йилнинг май ойида кўҳна Бухорога жаҳондаги энг йирик музейларнинг вакиллари йиғилишадиган бўлишди. Унда музей ишларини юксалтириш муаммолари ҳақида сўз боради. Бу ерда музейлар Халқаро кенгашининг Россия Федерацияси миллий комитети сессияси бўлади. Ҳозир ана шу анжуманга қизғин тараддуд ишлари бошлаб юборилди.

⊙ Тошкентдаги 170-мактабда ғалати танлов бўлиб ўтди. Унинг аталиши ҳам ажойиб: «Шаҳризод—92». Танловда ўқувчилар ўзларининг бутун иқтидорларини кўрсатишди. «Шаҳризод» унвонини олиш учун бўлган мусобақа эса ниҳоятда қизғин тусда ўтди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Украина Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қимматбаҳо металлар ва ёқутларнинг харид нархларини беш баравар ошириш тўғрисида қарор қабул қилди.

⊙ Собиқ СССРнинг собиқ ташқи ишлари вазири, эндиликда Грузия Давлат кенгашининг раиси бўлган Эдуард Шеварднадзе ташқи сиёсат уюшмасининг президентлиги лавозимидан истеъфога чиқди.

⊙ «Матросская Тишина» қамоқхонасида сақланаётган Анатолий Лукьяновнинг соғлиғи яна кескин равишда ёмонлашди. Уни шифохонага ётқизиш кераклиги айтилди. Ҳимоя А. Лукьяновнинг унинг саломатлиги, ёши ва ёшнинг боришини инобатга олган ҳолда зудлик билан ҳибсдан бўшатиш тўғрисидаги тавсиянома билан мурожаат қилди.

⊙ Кубанда тери-таносил касалликлари билан хасталаниш ўтган йилнинг шу даври билан таққослаганда 50 фоизга ошган.

⊙ Череповецнинг ҳар бир аҳолиси учун тиббий ҳушёрхонада хизмат ҳақи 500 сўмга тушадиган бўлди. Шуни айтиш керакки, маҳаллий тиббий ҳушёрхонага тушаётган ҳар ўн кишидан бири ўзини у ёки бу маҳаллий бошлиқнинг қариндоши деб атайди.

ХОРИЖДА

⊙ Эстония ҳукумати душанба куни Эстония Республикаси фуқаролигини хоҳловчи шахслар учун белгиланадиган қонун лойиҳасини маъқуллади. Бундай шахслар албатта эстон тилини билишлари керак.

⊙ Якшанба куни Ҳинд океанида Американинг ҳарбий-денгиз кучларига қарашли вертолётнинг қулаб тушиши оқибатида тўрт киши дараксиз йўқолди ва шунча киши жароҳат олди.

⊙ Бельгияда чиқадиган «Суар» рўзномаси 1991 йилда ер юзи аҳолиси 5,4 миллиард киши бўлганлигини ва келгуси асрнинг йигирманчи йилига келиб бу рақам 8,2 миллиард кишига етишини эълон қилди.

Бугунги кун нафаси

ИЛМГОҲ ТАРКИБИДА

ЎЗБЕКИСТОНДА миллий мактабларни таркиб топтириш йўлида кўпгина хайрли ишлар олиб борилмоқда. Жамоатчилик асосида тузилган миллий мактаблар бўйича илмий-педагогик марказ орқали ҳам ушбу долзарб масаланинг қатор муҳим қирралари ижобий ҳал этилмоқда.

Т. Н. Қори-Ниёзий номли Ўзбекистон Педагогика илмий-тадқиқот илмгоҳининг бир гуруҳ етакчи олимлари ташаббуси билан ташкил топган ушбу марказ ўтган вақт мобайнида бир неча ибратли маърифий тадбирларни амалга оширди. Тажрибали миллатпарвар олимлар, моҳир педагоглар ва жамоатчилик вакиллари иштирокида тадбирлар комплексини ишлаб чиқишга ҳам киришилди.

Марказнинг навбатдаги йиғилишида «Миллий мактаб қандай бўлиши керак?» деган мавзу атрофлича муҳокама қилинди. Шу билан бирга таълим-тарбия мазмунини янги босқичга кўтариш, ўқитишда сифат ўзгаришларига эришишда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигига илмий-услубий ёрдам бериш масалалари кўрилди.

Илмгоҳ таркибида фаолият кўрсатаётган мазкур марказ кун тартибига қўйилган яна бошқа масалаларнинг илмий-назарий, методик ечимини ҳал этишга ҳам бел боғлаган.

Сурайё ОМОНОВА.

«СОҲИБҚИРОН» ДАСТАСИ

ФРУНЗЕ районидаги бастакор Толибжон Содиқов номидаги маданият уйи қошида «Соҳибқирон» дастаси ташкил этилди. Улуғ бобомиз Амир Темур шарафига қўйилган бу жамоага бирлашган созандалар, хонандалар, кўз бойлоғичлар, йоглар, полвонлар ўз санъатларини намойиш қиладилар. Сайёр даста пойтахтимизнинг турли жойларида бўлиб, томоша кўрсатаяпти. Дастурдан Амур Темурнинг ҳикматлари ҳам ўрин олган.

Даста аъзолари Чиноздаги Йўлдош Охунбобоев, Юқори Чирчиқ районидаги «Балиқчи» жамоа хўжаликларида ҳамда Қибрай районидаги Ботаника боғида бўлишга ҳам улгуришди.

Абдулла ТОЛИПОВ.

ОБИ-ТОБИДА БАЖАРИЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН Фанлар академиясига қарашли Ботаника боғида 1 апрелдан янги мавсум ўз ишини бошлайди. Табиат ихлосмандларини муносиб кутиб олиш мақсадида жамоа пухта тайёргарлик ишларини кўрди. 80 гектарга яқин майдонни эгаллаган боғларда, дарахтзор ва гуллар ўстирилаётган майдонларда барча зарур юмушлар оби-тобида бажарилди. Саёҳат йўналишлари аниқланиб, бу ерга ташриф буюрадиган одамлар табиат неъматларидан тўлиқ баҳраманд бўлиб кетишлари учун барча шароитлар яратилди.

Шуни таъкидлаш лозимки, табиат билан танишувчиларнинг асосий қисми мактаб ўқувчилари ҳамда талабалардан иборатдир. Тайёргарлик жараёнида ана шу жиҳат ҳам эътиборга олинди. Ҳамшаҳарларимиз ва чет эллардан келаётган сайёҳларга мўлжалланган турли хил томоша дастурлари уюштириш мўлжалланмоқда.

Собир БОЗОРБОЕВ.

ЎЗИГА ХОС ТАРЗДА

МАЙНА ҲАСАНОВА номидаги 144-мактабда «Одобнома» дарслари бошқа мактаблардан фарқли ўлароқ ўзига хос тарзда ўтилмоқда. Бу фанни ўқитишга тажрибали ўқитувчилар билан биргаликда дин уламолари ҳам жалб қилинмоқда.

Яқинда 10-синфда «Одобнома»дан навбатдаги дарсни ўтиш учун Яккасарой мачитининг имом-хатиби Раҳматулла Абдураҳмонов таклиф қилинди. У «Устоз—отангдан улуғ» мавзуида маъруза қилиб, ўқувчилар билан миллий қадриятларимиз, шунингдек муаллимлар ва ота-оналарни эъзозлаш хусусида суҳбат ўтказди.

Исмоил ЗОИРОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Республика ҳудудидаги барча корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, хўжаликлар ишловчиларга, пенсионерларга, талабаларга ва фуқароларнинг бошқа тоифаларига 1992 йилнинг 10 апрелига қадар апрел ойи учун, 1 майга қадар — май ойи учун купонлар берилишини таъминласинлар.

5. Белгилаб қўйилсинки, қиймати 2 минг сўмдан ортиқ бўлган товарлар республика аҳолисига купонлар, ҳисоб-китоб чеклари, чек дафтарчалари бўйича ёки омонатчиларнинг топшириқлари бўйича пул ўтказиш йўли билан сотилади.

6. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, Тошкент шаҳар ва ноҳияларнинг ҳокимлари бир ҳафта муддат ичида чакана савдо корхоналари учун, уларнинг юқори савдо ташкилотлари тақдимномалари бўйича, савдо тушуми миқдорининг сўмлар ва купонларда ҳисобланган нисбатини тасдиқласинлар.

Ўзбекистон Давлат банки, Ўзбекистон саноат-қурилиш банки, Ўзбекистон деҳқончилик-саноат банки савдо корхоналари томонидан купонлар инкассациясига доир белгиланган тартибнинг бажарилишини, топшириладиган, сўмлар ва купонларда ҳисобланган тушум миқдори тасдиқланган нисбатларининг бир-бирига мос келишини доимий равишда назорат қилиб боришни амалга оширсинлар. Савдо ташкилотларининг товар сотишдан тушган пуллар ва купонларнинг бир-бирига мос бўлиши борасидаги ишларининг натижалари ҳақида ҳар ойда Вазирлар Маҳкамасига хабар бериб турилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Савдо вазирлиги, Ўзбекбирлашув ва савдо тармоқларига эга бўлган бошқа вазирликлар, идоралар товарларни купон бўйича сотишнинг белгиланган тартибига қатъий риоя этилишини таъминласинлар. Ана шу тартибнинг бажарилишини таъминламаган савдо корхоналари ва ташкилотларининг раҳбарлари лавозимидан бўшатилсинлар.

8. Ички ишлар органлари купонларнинг олиб-сотиш билан шуғулланувчи шахсларни аниқлаш ишларини кучайтирсинлар, қоидани бузганларни қонунга мувофиқ жавобгарликка тортсинлар ва олиб борилаётган ишларнинг кенг ошкоралигини таъминласинлар.

9. Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йилда Ўзбекистон Республикаси истеъмол бозорини ҳимоя қилишга доир қарорини амалга ошириш бўйича Республика комиссияси таркибига 4-иловага мувофиқ ўзгартишлар киритилсин.

10. Вазирлар Маҳкамасининг «1992 йилда Ўзбекистон Республикаси истеъмол бозорини ҳимоя қилиш тўғрисида» 1992 йил 2 январдаги 1-сон қарорининг 2, 3, 5, 7—9-бандлари, 11-банднинг 1-хат боши, шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 31 январдаги 41-сон қарори ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

11. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари — тегишли комплекслар раҳбарлари зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 30 март.

Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 30 мартдаги қарорига 1-илова

ТОВАРЛАРНИ КУПОНЛИ КАРТОЧКАЛАР БЎЙИЧА СОТИШ, УЛАРНИ БЕРИШ, САҚЛАШ, ҲИСОБГА ОЛИШ, ИНКАССАЦИЯ ҚИЛИШ ВА МУОМАЛАГА ЧИҚАРИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА

ВАҚТИНЧАЛИК НИЗОМ

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида купонли карточкалар* 1992 йилнинг II чораги учун ички истеъмол бозорини ҳимоя қилиш мақсадида жорий этилади.

*) Бундан кейин купонлар деб аталади.

2. Купонли карточкалар товарларни сотиб олиш ҳуқуқини берадиган бир марта фойдаланиладиган ҳужжатдир.

II. ЧАКАНА САВДО КОРХОНАЛАРИДА ТОВАРЛАРНИ КУПОНЛИ КАРТОЧКАЛАР БЎЙИЧА СОТИШ ТАРТИБИ

3. Давлат савдоси, тижорат, матлубот кооперацияси тизимида, хусусий дўконларда, шунингдек, уларни ишлаб чиқаришни амалга оширувчи товар алмашув операциялари бўйича ва валютага сотиб олувчи ҳамда уларни ўз ходимларига сотувчи корхоналарда ва ташкилотларда купонлар бўйича, мазкур низомнинг 4 ва 5-бандларида кўрсатилганлардан ташқари, озиқ-овқат маҳсулотлари ва ашёвий моллар сотилади.

Купонлар билан тўлаш товарлар қийматини мавжуд пул белгилари билан тўлаш билан бир вақтда карточкадан купонларнинг эквивалент суммасини қирқиб олиш йўли билан амалга оширилади.

4. Қуйидагилар купонларсиз сотилади:

2-иловадаги озиқ-овқат маҳсулотлари ва ашёвий моллар;

умумий овқатланиш корхоналарининг маҳсулотлари;

ҳарбий қисмлар (муддатли хизмат ҳарбий хизматчиларига), колониялар ва ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасалари ҳудудида жойлашган дўконлардаги товарлар;

хусусий дўконларнинг ўз маблағларига республикадан ташқаридан сотиб олинган товарлар;

иккиламчи хом ашё топширган аҳолига сотиладиган халқ истеъмоли товарлари;

фойдаланилган материаллар ва эҳтиёт қисмлар қиймати ҳам қўшилган ҳар хил хизматлар кўрсатиш.

5. Қиймати 2000 сўмдан кўп бўлган товарлар республика аҳолисига купонлар бўйича ҳам, чеклар, чек дафтарчалари бўйича ҳам ёки омонатчиларнинг топшириғига кўра уларнинг банк муассасаларидаги шахсий ҳисоб варақаларидан пул ўтказиш йўли билан сотилади.

6. Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, кооперативларнинг чакана савдо шохобчалари орқали нақд пулга купонсиз товарлар сотишлари тақиқланади. Карточкасиз купонлар ёки тегишли тартибда расмийлаштирилмаган купонлар ўтмайди.

7. 50 тийинга тенг бўлган ва ундан кам қиймат бўйича харид учун ҳисоб-китоб купонсиз амалга оширилади. Сўм ва тийинда ифодаланган харид учун ҳисоб-китоб купон билан тўланаётганда йириклаштириш қоидаларига кўра сўм ҳисобида тегишли миқдоргача йириклаштирилади (50 тийин ва ундан ками ҳисобга олинмайди, 51 тийин ва ундан кўпи 1 сўм ҳисобланади).

8. Савдо корхоналари, муассасалари ва ташкилотларида, шунингдек, автоёқилғи қуйиш станцияларида купонлар кесиб олиш ва қадаб қўйиш билан тўланади, улар ёзиб қўйилган қийматлари бўйича гуруҳларга ажратилади ва иш куни давомида корхонанинг моддий жавобгар шахсида (сотувчи, кассир, назоратчи-кассир), корхонада товарларнинг сотилиши учун масъул бўлган шахсда сақланади. Карточкалар харидорга қайтариб берилиши лозим.

9. Магазинларнинг сотувчилари, шунингдек, корхоналарда ва ташкилотларда амалга ошириладиган алмашув операциялари натижасида ва валютага олинган товарларни сотиш учун масъул бўлган шахслар савдодан олинган тушумни сўм ва купон билан икки томонлама ҳисоблаб чиқадилар. Купонлар қатъий ҳисоб-китоб ҳужжати бўлиб ҳисобланади.

10. Тушум миқдорининг сўм ва купон ҳисобида бир-бирига тўғри келиши учун масъулият савдо корхонасининг раҳбари зиммасига юклатилади. Йўл қўйилиши мумкин бўлган фарқ фоизи юқори савдо ташкилоти томонидан тегишли банк органлари билан келишиб белгиланади.

Савдо ташкилотларининг раҳбарлари товар-пул ҳисоботларини тақдим қилиш бўйича белгиланган муддатга кўра (ҳар 5 ёки 7 кунга) ҳар бир дўкон томонидан тасдиқланган инкассация тартиби ҳамда сўм ва купонларда тушум миқдорининг белгиланган нисбатига риоя қилинишини албатта текшириб борадилар. Бу фоизга риоя қилинишини, купонларнинг тушум билан бирга топширилишини таъминламаган ва купонларни инкассация қилиш бўйича белгиланган тартибга (купонларни қирқиш, қадаб қўйиш, тахлаш йўли билан тўлаш ва ҳоказо) амал қилмаган савдо корхоналари (дўконлари)нинг раҳбарлари эгаллаб турган лавозимларидан бўшатилади.

Ўзига қарашли савдо корхоналарида (дўконларда) вақтинчалик Низомга амал қилинишини таъминламаган савдо ташкилотларининг раҳбарлари ҳам шундай жавобгарликка тортиладилар.

11. Банк муассасаларида тушган купонларни ҳисобга олиш, унинг ҳаракати ва топшириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Давлат банки, Ўзбекистон саноат-қурилиш банки, Ўзбекистон деҳқончилик-саноат банки, Савдо вазирлиги, Ўзбекбирлашув, Ўзбекистон жамғармалар банки, Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги, «Ўзкооптайёрловсавдо» ва Ўзбекистон Республикаси Нефть маҳсулотлари билан таъминлаш давлат қўмитасининг йўриқномаларига ва тартибига мувофиқ амалга оширилади.

III. КУПОНЛАРНИ ФУҚАРОЛАРГА БЕРИШ ТАРТИБИ

12. Купонлар:

асосий иш, ўқиш, хизмат жойидан, пенсиялар, ўтказилган пуллар олинадиган алоқа бўлимлари ва тегишли банклардан:

шахсий ёрдамчи хўжаликларда банд бўлган ва ўз маҳсулотини топширувчи шахсларга — умумий асосларда тегишли ташкилотлар томонидан;

ҳарбий хизматчи бўлган пенсионерларга ва уларга тенглаштирилган шахсларга — банк муассасаларидан;

корхоналар ва ташкилотлардан стипендия олувчи студентларга — фақат ўқиш жойидан берилади.

Иш ҳақи тўлашга банк муассасаларидан нақд пул олмайдиган ва иш ҳақини тушган даромаддан тўлайдиган ташкилотлар купонни умумий асосларда банкдан оладилар.

Республика ҳудудида жойлашган, лекин иш ҳақини пул ўтказиш йўли билан бошқа ҳудудлардан оладиган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга купонлар банк муассасалари томонидан белгиланган тартибда иш ҳақи ведомостларига биноан берилади.

Ўриндошлик билан ишловчи шахсларга купонлар асосий иш жойидан умумий даромадга қараб, меҳнат шартномалари бўйича, иш ҳақи олувчиларга эса умумий асосларда берилади.

13. Ходимларга таътил маблағлари ёзилаётганда бериладиган купонларнинг миқдори ҳар бир таътил ойига алоҳида ҳисобланадиган миқдорлар асосида аниқланади.

Банклар ва корхоналар берган кредитлар, шунингдек, суғурта органлари томонидан тўланадиган пуллар купон билан таъминланмайди.

IV. БЕРИЛАДИГАН КУПОНЛАР МИҚДОРИ

14. Бериладиган купонлар миқдори 3-иловага мувофиқ табақалаштирилган шкала бўйича иш ҳақи, пенсия, нафақа, стипендия ва бошқа берилиши лозим бўлган қайд қилинган даромадларнинг (солиқларни, алиментларни ва бошқа ушлаб қолишларни чиқариб ташлаб) миқдорига боғлиқ бўлади, йириклаштириш қоидаларига мувофиқ тегишли миқдоргача йириклаштирилади (5 сўм ва ундан кўпи 10 сўм ҳисобланади).

Купонлар ойида бир марта янги табақалаштирилган шкала бўйича берилади.

Апрель ойи учун купонлар шу йилнинг 10 апрелига қадар 1 чорак нусхалари бўйича иш ҳақи, пенсиялар, нафақалар, стипендиялар ва бошқа қайд қилинган даромадларга кўра белгиланган миқдорда берилади, улар етишмай қолса янги нусҳадаги купонлар берилади. Май ойи учун янги нусхадаги купонлар 1992 йилнинг 1 майига қадар, июнь ойи учун 16 июнига қадар, кейинчалик қайта ҳисоб-китоб қилиш шарти билан берилади.

Йилнинг 1 чораги учун берилган купонлар шу йилнинг 1 июлига қадар ўтади ва алмаштирилмайди.

Доимий иш жойига эга бўлмаган ва якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи ёки қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириб, ўз маҳсулотини колхоз бозорида сотувчи ёки кооперативларга топширувчи ёхуд муаллифлик гонорарлари олувчи шахсларга, шунингдек, республика ташқарисида ишловчи кишиларга купонлар уларни олишга рухсатнома кўрсатилгач, яшаш жойидаги банк муассасаларида шкала билан белгиланган миқдорда берилади (3-илова). Купонлар олишга рухсатнома солиқ инспекциялари томонидан берилган даромадлар тўғрисидаги маълумотномалар асосида яшаш жойидаги маҳаллий бошқарув органлари (ҳокимликлар) томонидан берилади.

Муаллифлик гонорарлари олувчи фуқаролар давлат солиқ инспекцияларига даромадларни олган жойдан берилган ўтган йилдаги даромадлар тўғрисидаги маълумотномаларни тақдим этадилар.

Совет Армияси сафларидан хизматдан бўшатилган ва вақтинча (уч ойгача) ишламайдиган ҳарбий хизматчилар, ўз хоҳиши билан ёки қисқариш сабабли ишдан бўшаган ва вақтинча (бир ойгача) ишламайдиган фуқаролар, ёлғиз яшовчи кексайиб қолган фуқаролар ҳамда пенсия ва ижтимоий ёрдам олмайдиган фуқаролар, шунингдек, қамоқ жойларидан озод қилинган ва вақтинча (бир ойгача) ишламайдиган фуқаролар яшаш жойидаги маҳаллий бошқарув органлари (ҳокимликлар) ҳарбий билет, паспорт, меҳнат дафтарчаси, озод қилинганлиги тўғрисидаги маълумотнома асосида берган купонларни олишга рухсатномани кўрсатиб, банк муассасаларидан 150 сўм миқдорида купон оладилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг «Аҳолининг иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонунни кучга киритиш тартиби ҳақида»ги қарори 1-бандида белгиланган шу қонуннинг «Ишдан маҳрум бўлган чоғда ижтимоий кафолотлар» сарлавҳали 4-бўлими кучга киргунга қадар вақтинча иш билан таъминланмаган ва нафақа олувчи аҳолига Вазирлар Маҳкамасининг «Чакана нархлар ислоҳ қилиниши муносабати билан Ўзбекистон ССР аҳолисини ижтимоий ҳимоя қилиш чора-тадбирлари тўғрисида» 1991 йил 25 мартдаги 65-сон қарорига мувофиқ 150 сўм миқдорида купон берилади.

Боласини боқаётганлиги учун таътилда бўлган аёллар ҳар ойда иш жойидан нафақа ва бошқа даромадлар ҳисобидан, компенсация ҳам шу жумлага киради, белгиланган миқдорда купонлар оладилар. Бола уч ёшга тўлгунга қадар унга қараш учун ўз таътилини давом эттираётган, лекин бу нафақа ва компенсацияларни олиш муддати тугаганлиги учун уларни олмаётган аёлларга купонлар уларнинг иш жойидан 150 сўм миқдорида берилади.

Мавсумлар орасида мавсумий ишлар билан банд бўлган фуқаролар маҳаллий бошқарув органлари (ҳокимликлар) берган рухсатнома асосида банк муассасаларидан ойига 150 сўм миқдорида купон оладилар.

Даромад манбаига эга бўлмаган ва оила қарамоғидаги уй бекаларига купонлар маҳаллий бошқарув органлари (ҳокимликлар) берадиган маълумотномалар тақдим этилгач, банк муассасаларидан ойига 150 сўм миқдорида берилади.

Бензин учун пул компенсацияси олувчи ногиронларга купонлар компенсация пулининг 100 фоизи миқдорида компенсация олинадиган жойда йилнинг ҳар чорагида бир марта берилади.

Болаларга аталган товарларининг қимматлашганлиги сабабли нафақа олувчи болалар учун купонлар компенсация пулининг 100 фоизи миқдорида, бошқа нафақалар учун эса белгиланган тартибда берилади.

Моддий ёки жисмоний зарар кўрган фуқароларга купонлар моддий ёрдам пули суммаси ҳисобидан тўла миқдорда берилади.

Йил чораги, йил учун мукофотлар, мукофот пуллари ва моддий ёрдам пули учун купонлар ҳисоблаб чиқарилган ўртача ойлик ҳисобидан белгиланган миқдорда берилади.

Республика ҳудудида ишловчи ва сўмларда иш ҳақи олувчи чет эл фуқароларига купонлар умумий асосларда ишловчиларга белгиланган тартибда берилади.

Иш ҳақини сўмларда олмайдиган, бироқ республикада яшаётган ёки хизмат сафарида бўлган чет эл фуқаролари банк муассасаларида эркин алмаштириладиган валютани бозор қадри бўйича сўмга алмаштириш ва алмаштирилган пулнинг 15 фоизи миқдорида купон олиш (бунда ушлаб қолинган комиссион ҳақ ҳисобга олинади) ҳуқуқига эгалар.

Республика ўқув юртларида ўқиётган чет эл фуқароларига купонлар белгиланган миқдорда берилади. Улар эркин алмаштириладиган валютани сўмга алмаштирганда алмаштиришнинг 15 фоизи миқдорида купон олиш (бунда ушлаб қолинган комиссион ҳақ ҳисобга олинади) ҳуқуқига эгалар.

Республика ташқарисида вақтинча ҳарбий хизматни ўтаётган, оила аъзолари республикада доимий яшаётган фуқаролар хизматни ўтаётган жойидан иш ҳақи тўғрисида берилган маълумотнома асосида ҳарбий комиссарликлар берадиган рухсатнома бўйича банк муассасаларидан шкалада (3-илова) белгиланган миқдорда купон оладилар.

Чет элда ишлагандан кейин ёки навбатдаги меҳнат таътилига келган республика фуқаролари купонларни чет элга хизмат сафарига боргунга қадар ишлаган корхоналаридан, ҳарбий хизматчилар эса ҳарбий комиссарликлардан умумий асосларда оладилар.

Республика ҳудудида доимий яшовчи ва республика ташқарисида кўчиб ишлаб юрувчи шахслар даромадлари тўғрисидаги маълумотларни кўрсатгач, маҳаллий бошқарув органлари (ҳокимликлар) купон олиш учун берган рухсатномаларни кўрсатиб, банк муассасаларидан купонларни оладилар.

1 гуруҳ ногиронларига, шунингдек, интернат уйларда яшовчи ҳамда тўла давлат таъминотида бўлган пенсионерлар ва ногиронларга купонлар ўзлари оладиган пенсия миқдорида берилади.

Муаллифлик кашфиётлари, ихтиролари, рационализаторлик таклифлари ва ҳоказо ҳисобига ҳақ ва мукофотлар олувчи фуқаролар купонларни асосий иш жойидан умумий асосларда ҳамма даромадлари юзасидан оладилар.

Етимликда ва ота-онасининг қаровисиз ўсган болалар бўлган талабалар ва ўқувчиларнинг, тўла давлат таъминотида бўлган талабалар ва ўқувчиларнинг стипендиялари тўла миқдорда купонлар билан таъминланади.

Муваққат ижодий жамоаларнинг аъзоларига, шунингдек, пудрат шартномаси бўйича иш бажарувчи шахсларга купонлар асосий иш жойида ҳамма даромадлари юзасидан шкалада (3-илова) белгиланган миқдорда берилади.

ВТЭК (меҳнат қобилиятини йўқолиши даражасини аниқлайдиган тиббиёт комиссияси)дан қайта текширувдан ўтган ва пул даромадлари олмайдиган фуқароларга банк муассасаларида маҳаллий бошқарув органлари (ҳокимликлар) томонидан берилган рухсатнома кўрсатилгандан кейин кўрикдан ўтишнинг бутун даври учун ҳар ойда 150 сўмлик купон берилади.

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ўз ҳисобидан таътил олган ходимлари иш жойидан купонларни таътилга чиқишдан олдинги охирги ойда олинган белгиланган даромадлардан шкалада (3-илова) белгиланган миқдорда оладилар.

Донорлар донорлиги учун даволаш муассасаларидан олинган пулнинг тўла миқдорида купонлар билан таъминланадилар.

Бошқа республикаларнинг узоқ муддатга (бир ойдан кўп) хизмат сафарига келган фуқаролари купонларни хизмат сафарига келган ташкилотлар ва корхоналардан ойига 150 сўм миқдорида оладилар.

Нақд пулсиз тартибда келадиган алиментлар шкалада (3-илова) белгиланган миқдорда купонлар билан таъминланади.

15. Купонли карточкалар муомалага бланканинг 10, 25, 50, 100, 200 ва 500 сўмлик қиймати билан чиқарилади.

Корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг кассаларидан купонли карточка беришда купонлар йириклаштириш қоидалари бўйича (5 сўмгача ҳисобга олинмайди, 5 сўм ва ундан кўп бўлганда 10 сўм ҳисобланади) сўмларда тегишли суммагача йириклаштирилади.

Карточкалар аниқ бир шахснинг номига ёзиб берилади ва раҳбар, бош бухгалтернинг имзоси ҳамда корхона, ташкилот ва муассаса муҳри билан тасдиқланади.

Купонлар сарфлангандан сўнг карточкалар улар олинган жойдаги кассаларга қайтарилиши ва улар ўз навбатида бу карточкаларни йўқ қилиш учун банк муассасаларига топширишлари шарт.

Йўқотиб қўйилган ва бузилган купонлар тикланмайди.

V. КУПОНЛАРНИ ОЛИШ ВА ҲИСОБ-КИТОБ ҚИЛИШ ТАРТИБИ

16. Купонлар республика ҳудудида жойлашган барча банк муассасаларида, шу жумладан, тижорат банкларида берилади.

17. Корхона, муассаса, ташкилот раҳбарининг буйруғи билан купонларни олиш, сақлаш ва бериш бўйича масъул шахс тайинланади ҳамда унга шартнома бўйича жавобгарлик юклатилади.

Купонларни олиш ва бериш корхона, муассаса ва ташкилотлар томонидан алоҳида ҳисобга олиш дафтарида қайд этилади. У номерланган, ип ўтказиб тикилган, муҳр билан тасдиқланган бўлиши керак. Ҳисобга олиш дафтаридаги варақлар сони корхона, муассаса, ташкилот раҳбари ва бош бухгалтернинг имзоси билан тасдиқланади. Дафтардаги ёзувлар кирим-чиқим ордерлари ва тўлов ведомостлари асосида амалга оширилади.

18. Олувчига берилган купонларнинг миқдори иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва бошқаларни беришда тўлов ведомостида қўшимча равишда киритилган устун (қатор)да ёки бошқа тўлов ҳужжатида акс эттирилади.

Купонларни корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг вакиллари (мулкчилик шаклидан қатъи назар) олдиндан берилган талабномаларга мувофиқ нақд пул олинадиган банк муассасасидан топшириқ бўйича оладилар.

Пенсиялар, нафақалар берувчи алоқа корхоналари, купонларни банк муассасаларидан ижтимоий таъминот органлари томонидан тузилган тўлов ведомостларига мувофиқ оладилар. Тўлов ведомостида берилиши лозим бўлган купонлар миқдори алоҳида устунда кўрсатилади. Пул ўтказиш операциялари бўйича купонлар бериш учун алоқа муассасалари томонидан резерв ташкил этилади.

Купонларнинг ҳосил бўлган камомади йўқотилган қийматига мувофиқ (яъни 1 купон учун 1 сўм — пул билан 1 сўм) ҳисоблаб чиқилади.

Купонларнинг берилган миқдорини назорат қилиш учун банк муассасалари томонидан ордер расмийлаштирилади, унинг нусхаси корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга берилади.

Ҳар гал навбатдаги купонларни олиш учун корхона, муассаса, ташкилот олдинги даврда фойдаланилган купонлар тўғрисидаги маълумотнома билан биргаликда талабнома берадилар ва белгиланган форма бўйича йўқ қилиб ташлаш мақсадида ишлатилган купонларнинг карточкаларини банк муассасаларига топширадилар.

19. Олинган купонларни корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда сақлаш қимматбаҳо қоғозларни сақлаш тўғрисидаги йўриқномага ҳамда «Халқ хўжалигида касса операцияларини юритиш тартиби тўғрисида»ги Низомга мувофиқ амалга оширилади.

Купонларнинг кирим дафтарида қайд қилиниши номинал қиймати бўйича кирим-чиқим накладнойлари асосида юритилади ва ҳисобга олиш балансдан ташқари 004 — «Қатъий ҳисобдаги бланкалар» счётида амалга оширилади.

Давлат солиқ органлари кооперативлар, кичик корхоналар ва хўжалик ҳисобидаги бошқа тузилмаларни молиявий тафтиш қилганларида мажбурий тартибда олинган купонлар миқдорининг иш ҳақи бериладиган тўлов ведомостларига мувофиқ келишини текширадилар.

Корхоналарнинг (ташкилотларнинг, муассасаларнинг) молия-хўжалик фаолиятини тафтиш қилувчи ва текширувчи органлар ушбу тартибнинг бажарилишини назорат қилишга мажбурдирлар.

Купонларни бериш тугаллангандан кейин, бироқ улар банкдан олингандан кейин кўпи билан 5 кун ичида, купонларни сақлаш ва бериш учун жавобгар шахс купонларнинг олиниши ва берилиши тўғрисидаги маълумотларни текширади.

20. Купонли карточкалар Ўзбекистон Республикаси Давлат банкининг буюртмаси билан босиб чиқарилади. Купонларни босиш, ҳисобга олиш, ташиш ва банкда сақлаш Ички ишлар вазирлиги, республика инкассация бошқармаси ҳамда уларни босиб чиқарувчи корхоналарнинг махсус назоратида бўлади.

Карточкаларни ҳисобга олиш ва ҳисобдан чиқариш тартиби республика банкларида бухгалтерия учёти ҳисоб-китоблари режасини қўллаш тўғрисидаги кўрсатмаларга мувофиқ белгиланади.

Банк муассасасининг раҳбари, бош бухгалтери ва касса мудири купонли карточкаларни қабул қилиб олиш, сақлаш ва уларни бериш қоидаларига қаттиқ риоя этилишини таъминлайдилар. Купонларнинг сақланиши учун моддий жавобгарлик касса мудири зиммасига юклатилади.

21. Банк муассасалари купонларнинг тўла инкассация қилинишини, сақланишини, кейинчалик эса уларнинг белгиланган тартибда иккиламчи хом ашё корхоналарига топширилишини таъминлайдилар.

22. Банк муассасалари товарларни купонлар бўйича сотиш борасида белгиланган тартибнинг савдо ташкилотлари томонидан бажаралишини доимо назорат қилиб турадилар. Купонларни қайта ҳисоблаш чоғида аниқланган камомадлар ҳақида банклар айбдор ходимларни маъмурий-ҳуқуқий жавобгарликка тортиш учун савдо ташкилотлари раҳбарларига хабар қиладилар.

Ўзбекистон Республикаси Давлат банки, Ўзбекистон саноат-қурилиш банки, Ўзбекистон деҳқончилик-саноат банкининг бошқармалари банк муассасаларида бу масала бўйича ишнинг қандай йўлга қўйилганлигини мунтазам текшириб борадилар.

Товарларни купонлар бўйича сотишни назорат қилиш ишининг қониқарсиз йўлга қўйилганлиги учун банкларнинг раҳбарлари ва бошқа ходимлари мукофотдан маҳрум этилиб, маъмурий жазога тортиладилар.

23. Почта ташкилотларининг пул ўтказиш операциялари бўйича купонларни бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги томонидан белгиланади.

VI. КУПОНЛАРНИ МУОМАЛАГА ЧИҚАРИШ ВА ИНКАССАЦИЯ ҚИЛИШ

24. Купонларни муомалага чиқариш ва уларни инкассация қилиш барча банк муассасалари томонидан амалга оширилади.

25. Сохта купонлар ясаганлик учун давлатнинг сохта хазина билетларини ясашга тенг даражада қонунга мувофиқ жазоланади.

«Товарларни купонли карточкалар бўйича сотиш, уларни бериш, сақлаш, ҳисобга олиш, инкассация қилиш ва муомалага чиқариш тартиби тўғрисида»ги Вақтинчалик низомга

ИЛОВА

1992 йил __________ ойида
__________ бўйича
(корхона, ташкилот, муассаса)

купонлардан фойдаланганлик ҳақидаги маълумотнома

ФОРМАСИ

(сўм ҳисобида)

1992 йил __________ гача мавжуд бўлган купонлар
1992 йил __________ ойи учун олинган купонлар
__________ учун берилган купонлар
__________ гача қолган купонлар
__________ сўмлик карточкалар қайтарилди

Ишловчилар ва бошқа фуқаролар томонидан ўтган давр мобайнида __________ сўмлик купонли карточкалар фойдаланилмай қолган.

Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 30 мартдаги қарорига

2-ИЛОВА
АҲОЛИГА КУПОНЛАРСИЗ СОТИЛАДИГАН ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА АШЕВИЙ МОЛЛАР РЎЙХАТИ

1. Аҳолига белгиланган нормалар бўйича (талон билан) чекланган нархларда сотиладиган товарлар

ун
макарон маҳсулотлари
гуруч
ўсимлик мойи
чой
қанд-шакар
тухум
гўшт ва гўшт маҳсулотлари
ароқ
кир совун
калишлар
ип-газлама матолар (чит ва хомсурп)
болалар ассортименти (янги туғилган чақалоқлар учун комплектлар, ўғил болалар кўйлаги ва шими, қиз болалар кўйлаги ва юбкаси, 12 ёшгача бўлган болалар пойабзали, болалар пайпоқлари ва колготкалари)

2. Аҳолига купонларсиз эркин сотиладиган озиқ-овқат ва ашёвий моллар

болалар озиқ-овқат маҳсулотлари (врач рецептлари бўйича)
тирик балиқ
сут, қатиқ, ивитилган қатиқ, чучук қатиқ
бутилкаларда ва қуйиб сотиладиган салқин ичимликлар, пиво
тортлар, музқаймоқ
янги узилган мева-сабзавот маҳсулотлари, картошка, шунингдек, қайта ишланган сабзавот маҳсулотлари (ачитилган-тузланган карам, помидор, бодринг)
консерва қилинган шарбатлар
кўмир, ўтин
омухта ем, тахтакунжара, шелуха, барда ва пиво қуйқаси
гуллар, полиэтилен пакетлар, грампластинкалар
воситачи дўконлар орқали сотиладиган илгари фойдаланилган товарлар
келин-куёвлар учун дўконлар ва бўлимлардаги товарлар, шунингдек, маросимлар учун кўзда тутилган товарлар (маҳаллий бошқарув органлари маълумотномалари бўйича)
матбаачилик маҳсулотлари
дорихоналарда, «Оптика» дўконларида сотиладиган дори-дармон воситалари, протез-ортопедия корхоналари маҳсулотлари, шунингдек, ногиронлар аравачалари
топширилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига алмаштириб сотиладиган товарлар
кооперативлар ва фуқаролар томонидан ишлаб чиқариладиган ҳамда мустақил равишда ва колхоз бозорида сотиладиган товарлар ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари
тижорат нархларида сотиладиган нефть маҳсулотлари,
арзонлаштирилган, кондициясиз буюмлар ва ишлатишга яроқли чиқиндилар
томоша кўрсатиш муассасалари учун овоз кучайтиргич аппаратлар
спорт анжомлари (тошлар, бруслар, конлар, гантеллар, штанга)
норуда қурилиш материаллари (қум-тош, қум, тозаланган шағал, майдаланган тош, керамзит, оҳак, цемент, харсангтош, мармар ва гранит плиталар)
мармар майдаси ва улардан тайёрланган буюмлар, шлак блоклар, аглопорит, минерал момиқ, пахта ва ундан тайёрланган буюмлар, томга ёпиладиган юмшоқ материаллар
асбоцемент, чўян, полиэтилен, сопол қувурлар
темир-бетон буюмлар
ғишт ва ёғоч материаллар (маҳаллий бошқарув органларининг қарори бўйича)

Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 30 мартдаги қарорига 3-илова

ҚАЙД ҚИЛИНГАН ДАРОМАДЛАР ЮЗАСИДАН КУПОНЛАР БЕРИШ СУММАСИНИ БЕЛГИЛАШ ШКАЛАСИ

Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва бошқа қайд қилинган даромадларнинг миқдори (солиқларсиз ва бошқа ушлаб қолишларсиз)	Купонлар бериш миқдори, фоиз ҳисобида
550 сўмгача	100
551—1500	550 сўм+ 550 сўмдан ошган сумманинг 30 фоизи
1501—2000	835 сўм+1500 сўмдан ошган сумманинг 20 фоизи
2001 ва ундан юқори	935 сўм+2000 сўмдан ошган сумманинг 10 фоизи

Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 30 мартдаги қарорига 4-илова

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ 1992 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИНИ ҲИМОЯЛАШ ЮЗАСИДАН ҚАБУЛ ҚИЛГАН ҚАРОРИНИ РЎЕБГА ЧИҚАРИШ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИНИНГ ТАРКИБИ

1. **Б. С. Ҳамидов** — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — Умумиқтисодиёт комплексининг раҳбари
2. **А. Н. Возненко** — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — Халқ истеъмоли моллари, савдо ва хизмат кўрсатиш комплексининг раҳбари
3. **Э. С. Самандаров** — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — Ижтимоий ривожланиш ва маданият комплексининг раҳбари,
4. **Т. С. Азимов** — Ўзбекистон саноат қурилиши банки бошқарувининг раиси
5. **Б. А. Алламуродов** — Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг Раиси
6. **З. А. Алматов** — ички ишлар вазири
7. **А. А. Аҳадов** — Ўзбекистон деҳқончилик-саноат банки бошқарувининг раиси
8. **Э. Ж. Боқибоев** — молия вазири
9. **Г. Г. Волков** — Ўзбекбирлашув раиси
10. **Ф. М. Муллажонов** — Ўзбекистон давлат банки бошқарувининг раиси
11. **Ё. Т. Мўминов** — нефть маҳсулотлари билан таъминлаш давлат қўмитасининг раиси
12. **М. Муҳаммад Дўст** — ЎзА директори
13. **Р. А. Норбоев** — меҳнат вазирининг ўринбосари
14. **К. Р. Раҳимов** — алоқа вазири
15. **У. Қ. Раҳматуллаев** — Ўзбекистон жамғармалар банки бошқарувининг раиси
16. **Т. Ҳ. Ҳайдаров** — республика пенсия фондининг раиси
17. **С. А. Хўжаева** — ижтимоий таъминот вазири
18. **М. З. Усмонов** — савдо вазири

Аччиқ, аммо очиқ гап

МИНГ АСРЛАР ИЧРА ПИНҲОН...

АҚЛНИ ўстирмоқ учун ҳадеб ўқийвермай, кўпроқ фикрлаш керак, деган эди бир донишманд. Мен ўқитаётган фан — ёшларни фикрлашга ундайди. Келажаги ҳақида ўйлатади. Агар ўқитувчи дарсликда нима ёзилган бўлса ўша билан кифояланиб дарс ўтса, айниқса, бугунги ўзгарувчан замонамизда талабани янада чалғитиб қўйиши турган гап. Натижада бундай юзакилик жамиятимизга жуда қимматга тушади...

Яқин-яқинларгача тарих деганда мактаб ўқувчисидан тортиб, олийгоҳ талабасигача СССР тарихини тушунарди. Бу тарихнинг сиёсатга бўйсуниб келганидан далолатдир. Энди аён бўлди, тарих тарихлигича қолиши керак.

Ўтган йилдан бошлаб ҳамма олий ўқув юртларида Ўзбекистон тарихи ўқитила бошланди. Лекин бу қатор қийинчиликларни ҳам келтириб чиқарди. Дарслик йўқ, матбуотдаги ҳар хил мақолалар билан дарс ўтиш ҳозирча ғалати туюлса-да, иложи борича улардан фойдаланишга интиляпмиз. Мен ўзим Хуршид Даврон, Тоҳир Қаҳҳор, Жамол Камол ва бошқа адибларнинг сўнгги вақтда эълон қилган мақолаларидан кенг фойдаланаман. Талабаларга ҳам уларни ўқишни тавсия этаман: токи улар Ўзбекистонимиз тарихини кенгроқ тушунсалар... Уларга ўз ўлка, шаҳар, кўчалари тўғрисида реферат ёзиб келишни топширдим. Иложи бўлса ўз шажараларини ўрганишларини илтимос қилдим. Шуниси қизиқарлики, талабаларимизнинг 70 фоизи шажара нима эканлигини билишмас экан. Тушунтирганимдан кейин улар қизиқиб қолишди. Натижа қандайлигини омон бўлсак, келажак синовларида кўрамиз.

Талабаларимиз ўз устиларида ишласин, деган ниятда Миркарим Осимнинг «Карвон йўлларида», Явдат Илёсовнинг «Сўғдиёна», М. Эгамбердиевнинг «Сариқ аждар ҳамласи», Мирмуҳсиннинг «Хўжанд қалъаси», Бўрибой Аҳмедовнинг «Улуғбек» эссеси, Пиримқул Қодировнинг «Юлдузли тунлар», «Авлодлар довони», Ойбекнинг «Навоий» романларини, шунингдек «Темур тузуклари», «Бобурнома», «Қадимги ҳикматлар» китобларини ўқишлари кераклигини қайта-қайта таъкидлайман. Фақат дарслик билан кўп иш қилиб бўлмайди. Талабаларимиз билан Ҳамза номли театрга «Тўмарис», «Алишер Навоий», «Юлдузли тунлар», Аброр Ҳидоятов театрига эса «Садди Искандарий» спектаклларини бориб томоша қилишни режалаштирдик ва айримларига улгурдик ҳам.

Мен ўзбек фильмлари ҳақида рўзномага ёзишни ният қилгандим. Ҳозир имконият бор экан, киностудия базасида ташкил топган кичик-кичик студияларга гинахонлик қилмоқчиман. Босмачилар, ўзбек «мафияси» ҳақида ҳар хил кинолар олгунча Тўмарис, Широқ, Спитамен, Темур Малик, Жалолиддин Мангуберди, Темур, Бобур ва бошқа миллий қаҳрамонларимиз тўғрисида тезроқ бадиий фильмлар ишласалар бўлмайдими? Ҳар гал АҚШнинг «Спартак»ини «Қозоқфильм»нинг «Қиз Жибек»ини, «Тожикфильм»нинг «Сиёвуш» ҳақидаги достонларини кўрганимда ичимни бир нарса кемираётгандек бўлади. Жавоҳарлаъл Неру «Ҳиндистоннинг ҳар бир тоши тарих» деган экан. Тарихга айланган қаҳрамонларимизни халқимизга, миллатимизга, қолаверса бутун жаҳонга эълон қилиш ёзувчиларимиз билан бир қаторда киночиларимизнинг ҳам зиммасида эмасми?!

Ёшлар, яъни бугунги талабаларга, ростини айтсам, ҳавасим келади. Ҳоҳлаганча гапиришлари, ўз фикрларини очиқ-ойдин билдиришлари мумкин. Чунки, улар фикрлар хилма-хиллиги бўлган даврда яшамоқдалар. Яқин-яқингача тақиқланиб келинган ҳар-хил китоблар босмадан чиқмоқда. Бироқ... «Туфли, кўйлак, шимнинг пули фалон, озиқ-овқат эса талон» деганларидек, талабалар мана шулардан орттириб бадиий китоблар олишга қурбилари етмаяпти. Китобларнинг нархи камида беш сўм эканлиги ҳаммага аён бўлса керак.

Катта-ю кичикнинг ҳам ўз тарихи бор, деганларидек, мен 1964 йилда Чимкент вилоятидаги Турбат қишлоғида туғилганман. Қишлоғимиз (аслида мен қишлоқ деб аталишига қаршиман, чунки «қишлоқ» — қишлайдиган жой деган мазмунга эга. Турбат ҳеч қачон ўз тарихида қишлов жойи бўлмаган. Кенг дейилса тўғри бўлар) қадимий бўлиб, Амир Темур, Бобурларнинг қадами етган. Яссавий, Навоийларнинг назари тушган қадамжо. Яссавийнинг укаси, айримлар ўғли дейишади, Иброҳим ота ва унинг ўғли Исмоил ота шу ерда фаолият кўрсатишган. Бобомиз Алишер Навоий ҳазратлари ўзларининг «Насоимул-муҳаббат» асарларида юртдошимиз Исмоил ота ҳақида: «Исмоил ота Хожа Аҳмад Яссавийнинг Иброҳим ота отлиғ инисининг ўғлидир...» деб, фарзандлари Исҳоқ ота тўғрисида эса «Исоҳ ота чун отасига халаф ва халифа ва қоиммақом эрди» деб; «Мажолисун-нафоис»да эса Исмоил отанинг энг кичик фарзандлари шоир Отоий тўғрисида «Мавлоно Отоий Балхда бўлур эрди. Исмоил ота фарзандларидандир...» деб бизга катта ёдгорлик қолдириб, кўнглимизни тоғ қилганлар.

Мен ўз қишлоғим ҳақида гапиришимда жон бор. Чунки Ватан ўз уйингдан бошланади. Ўз уйинг эса — ўз тарихи, авлод-аждоди билан барқарор.

Умуман олганда биз — ўзбеклар қадимийликда мисрликлар билан тенглаша оламиз. Бу гапни машҳур Рим тарихчиси Торг Помпей айтганда минг карра ҳақ эканлиги ҳаммага аёндир. Ҳозир тарихчилар фақат Темур даври ва Россияни Туркистонга қилган истилоларини ҳадеб ёзавермай, ўтмишимизга ҳам бир назар солсалар яхши бўларди. Ахир тарихимиз «Минг асрлар ичра пинҳон»лигича, ҳамон «ҳар бир чеккан оҳига» мингта достон «ёзадиган мингта Фирдавсий»сини кутиб ётибди.

Туркистон, Сайрам, Турбат жуда кўп авлиёлар, шоирлар маконидир. Совет даврида ҳам жуда кўп таниқли кишиларни етиштирди. Ўз туғилган юртим билан фахрланар эканман, хаёлимга бир фикр келди: ҳамюртим — Отоийи номини эъзозлашга сал бўлса-да ҳисса қўшсак девдим. Бунинг учун ҳар йили Турбатда Отоийхонлик кунларини ташкил қилиш керак. Иложи бўлса, олимлар, шоирлар, ёзувчиларни Наврўз арафасида Турбатга таклиф қилиш керак деб ўйлайман. Ҳозир Ўзбекистонда ёзувчиларнинг иккита уюшмаси бўлиб, уларга адабиётимизнинг билимдонлари бўлмиш Эркин Воҳидов ва Жамол Камоллар бошчилик қилмоқдалар. Агар Отоийхонликка ҳам улар эътиборни қаратсалар, нур устига аъло нур бўларди.

Аччиқ бўлса ҳам тан олиш керак, жамоа хўжалигимиз унчалик бой эмас, ҳар хил расмий маросимларга маблағ ажрата олмайди. Аммо қишлоқ одамлари орасида адабиётни жон-дилидан севувчилар жуда кўп. Бу ишда улар ёрдам беради, — деган умиддаман.

Мени бир нарса ҳамон қийнайди, у ҳам бўлса Заҳириддин Бобурга бўлган муносабат. Ҳаммага маълумки, «Бобурнома»нинг 460 йиллиги нишонланди, аммо 1502 йилда Бобурнинг қадами етган, «Бобурнома»да абадий ёзиб қолдирилган менинг қишлоғимда бу воқеа нишонланмай қолинди. Агар кимдир «Бобурнома»нинг 1502 йил воқеалари тасвирланган 93-бетини очиб ўқиса, шу сўзларга кўзи тушади: Тошканд била Сайрамнинг орасида ЯҒО (Яғмо бўлиши керак) деган кент ва яна бир неча кентгиналар бор. Иброҳим ото ва Исҳоқ отонинг қабри андадир. Шу кентларгача борилди». Бобур тасвирлаган мақбараларни буюк бобомиз Амир Темур қурдирганлар. Темур бобомиздан биз ҳар қанча миннатдор бўлсак арзийди. Менга яна бир нарса жуда таъсир қилдики, у ҳам бўлса «Бобур» видеофильмидир. Бу видеофильм суратга олинаётганда ҳам Турбат четда қолиб, шоирнинг қадами умуман етмаган жой, Сайраму Туркистонга боришга ҳожатманд бўлинган.

Яна бир фикр, бу — Муҳаммад Шайбонийхонга тегишлидир. Шайбонийхон ҳам Темурдек шахс бўлиш учун кўп ишлар қилган. У ҳам катта мақбаралар қуришни ният қилган. Бунга мисол тариқасида — Турбатда Амир Темур Исҳоқ ота шарафига атаб қурдирган мақбара ёнидаги ғор устига катта, худди Яссавий мақбарасидек мақбара қурдиришни режалаштирганлигини айтиш мумкин. Тўғри, бу мақбара қурилмай қолиб кетди, аммо қазилган пойдевори ҳозирги кунда жарлик ҳосил қилиб ётибди. Ривоятларга кўра бу ғор Тошкент, Сайрам, Туркистон томонларгача қазилган экан. Нима бўлганда ҳам буни текшириш керак. Бу ғордан кўп нарса олиш мумкин. Биз ёшлигимизда ғор атрофида ўйнаб, ғор ичидаги ғиштларни, деворлардаги ёзувларни, нақшли эшикларни кўрардик.

Мендан кўпинча сўрашади: нима учун ўзбек подшолари ичида Улуғбекгина қораланмаган? Нима учун? Биринчиси маълум: Улуғбек олим бўлган, шунинг учун уни ижобий маънода ўқиймиз, қолган подшоларни эса аҳмоқ, хотинбоз, уйқучи сифатида тасвирлаб келдик.

Мен ёшлар билан ишлар эканман, уларнинг ҳаёти, кечинмалари-ю ниятлари ила яхшироқ танишаман. Тўғри, талабаларга ҳукумат қўлдан келганча шароит яратмоқда. Лекин жамиятимиз ўзгармас экан, қишлоқдаги ота-оналаримиз яхши яшамас эканлар, талабаларимиз ҳеч қачон хотиржам билим ололмайдилар, хотиржам яшашмайди. Талабанинг дарди ҳамиша — қишлоқда, яримта нонини фарзанди учун юбораётган ота-онасида бўлади.

Турғунлик даври ёшлари билан ҳозирги ёшлар орасида фикрлаш, илм олишга чанқоқлик кескин фарқ қилади. Яқиндагина талабаларга фақат диплом керак бўлса, ҳозирги ёшларга билим керак. Ўзбекистон мустақил бўлган экан, ёшлар ҳам шунга яраша тарбия олмоқлари лозим. Бунинг учун яқиндагина танқид қилиниб, паст назар билан қаралаётган, камситилган — тарихга, тарих дарслигига катта эътибор бериш керак. Ўтмишни ўрганмай туриб келажакни қуриш мумкин эмас. «Замин сайқали» — Самарқанд, «Ислом қуввати» — Бухорои Шариф, қўриқхона шаҳар — Хива ҳамда Қўқон, Шаҳрисабз, Тошкент ва бошқа шаҳарлардаги тарихий обидаларни сақлаб қолишни ва уларни севишни ёшлардан илтимос қилардим. «Севишни» дедим. Тан олиб айтиш керакки, биз севишни ҳалигача билмаймиз. Бинобарин жаҳонни титратган Бибихоним мадрасасини қурган Темур менинг бобом, деб мақтанаётганимизда Бибихоним ҳам, Оқсарой ҳам емирилаётир, Хивани туз босаётибди.

Биз ёшларни тарихга меҳр-муҳаббат руҳида бугундан бошлаб тарбияламас эканмиз, бўйбасти билан кўрсатиб, рўй-рост сўйламас эканмиз, бундан бу ёғига келажак авлод биз осий бандаларни ҳеч қачон кечирмайди.

Шарофиддин ТУЛАГАНОВ,
2-Тошкент Давлат тиббиёт олий билимгоҳи тарих кафедраси ўқитувчиси, олийгоҳ Ёшлар иттифоқи раиси ўринбосари.

ШАҲРИМИЗНИНГ Октябрь районида мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари, кашшофлар уйлари ва техника станциялари фаолият кўрсатмоқда. Бу ерда ўқувчилар таълим олиш жараёнида тажрибали усталар раҳбарлигида турли буюмлар ясаш ва бичиш-тикишни ўрганадилар. Бугунги кунда район ва шаҳар миқёсида ўтказиладиган турли тадбирларда улар тайёрлаган маҳсулотлар — болалар кийим-кечаклари ва ички кўйлаклари, сўзана, дўппиларни сотиш йўлга қўйила бошланди. Шунингдек яқин кунлар ичида Навоий кўчасининг савдо расталари ёнида болаларнинг ўз қўллари билан ясаган буюмлари билан савдо қиладиган дўкон очиш мўлжалланмоқда.

СУРАТДА: болалар кийим-кечаклари савдоси.

Равиль Альбеков сурати.

Ихчам тақриз

ИХЛОСМАНДЛАРГА ТОРТИҚ

БОҚИЖОН Тўхлиев — ёш бўлишига қарамай етук туркийшунос олим сифатида фанда ўз ўрнини топган. Унинг «Қутадғу билиг»нинг поэтикаси масалалари» (1989 йил), «Қутадғу билиг» (1990 йил). «Билим эзгулик йўли» (1990 йил) сингари асарларини илм аҳли юксак баҳолади. Олимнинг «Қутадғу билиг» китобидан мактабларда «Одобнома» дарслиги сифатида фойдаланилмоқда. Жаҳон туркологиясининг улкан вакили, профессор Баҳодир Саримсоқов бу асарларни дунё туркшунослигида салмоқли тадқиқот, унинг муаллифи эса туркий халқлар тарихини забардаст билимдонлари машҳур Е. Э. Бертельс, С. П. Толстов, В. В. Бартольд, И. В. Стеблевалар қаторида қадрланади, деб эътироф қилди. Бундай баҳо кимларгадир эриш туюлиши мумкин. Айниқса, Боқижоннинг фанга қўшган ҳиссасидан бехабарларга. Аслида бу гаплар ҳақиқат. Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутадғу билиг» асари муаллифнинг қадимий меросимиз ихлосмандларига янги тортиғи.

Рисолада «Қутадғу билиг» таҳлил этилиб, Юсуф Хос Ҳожибнинг аҳлоқий-таълимий қарашлари, қадимги халқ анъаналарига муносабати масалалари ҳақида сўз юритилган. Бола тарбиясини боболаримиз қадимдан энг нозик иш, деб билганлар. «Қутадғу билиг»да ҳам бу масалага алоҳида эътибор берилган. Муаллиф Юсуф Хос Ҳожиб қарашларини кенг кўламда таҳлил қилган. Тарбияли, одобли фарзанд ота-она, элу юрт учун катта бойлик. «Бола азиз, одоби ундан азиз» деб бежиз айтилмаган. Китобда Юсуф Хос Ҳожибнинг билим тўғрисидаги қарашлари ҳам қаламга олинади. Бинобарин, муаллиф ёзганидек, оламда одам пайдо бўлганидан бери яхши одатларнинг барчаси билимдонлар туфайли пайдо бўлди. Ақл-идрокли беклар ўзларига маслаҳатчи қилиб билимдон донишмандларни танлаши бежиз эмас. Боқижон Тўхлиев бобомиз Юсуф Хос Ҳожибнинг азиз ва қадрли сўз мароми хусусидаги қарашлари тадқиқига эътибор қаратиб:

Талим сўзуг уқса бўлмас,
Йўлим қайта йиқса бўлмас.
Яъни, Кўз сўзни тушуниб бўлмайди, қаттиқ тошни йиқитиб (синдириб) бўлмайди.

Бу мақом сўзни чўзмасликка ундаб айтилди. (ДЛТ, III-том, 27 бет). Ҳақиқатан ҳам, инсоннинг ўзлиги, қиёфаси, ички дунёси унинг сўзлашув маданияти орқали ҳам намоён бўлади. «Сўздан сўзнинг фарқи бор, ўттиз икки нархи бор» деганларидек, ҳар бир сўзни ўз ўрнида қўллай билиш ҳам санъат, лозим бўлса, билимдонлик меъёридир. Шу ўринда асарда сўз одоби билан боғлиқ бўлган яна бир муҳим ҳолатни ўқийлик:

Сўзуг йақши сўзла, эди сақну ўз,
Айитуқта сўзла йона таркин ўз.
Уқуш бирла сўзла, билиг бирла туз.

Яъни:
Ўзинг жуда ўйлаб сўзни яхши сўзла,
Сўраганда сўзла яна тезликда тамом қил.
Сўзни кўп эшитгин, лекин ортиқ сўзлама,
Идрок билан сўзла, билим билан андозала.

Бу мисралар таҳлили билан ҳам ўқувчи рисолада ошно этилган. Муаллифнинг эътиборига молик хизмати яна шундаки, китобда Юсуф Хос Ҳожибнинг сўз бобидаги фикрлари «Девону луғотит-турк»даги қарашлар билан қиёсланган. Қисқа бўлсада Маҳмуд Қошғарийнинг тил одоби, нутқ маданияти ҳақидаги қарашлари тўғрисида ҳам қимматли фикрлар айтилган. Китобда Юсуф Хос Ҳожибнинг қадимий халқ анъаналарига, урф-одатларига муносабати тушунарли тарзда ёритилган:

Серинса киши ўз тилакин тапар,
Сериб турдаги эр ўрунг қуш тутар.
Яъни: Киши сабр қилса, ўз тилагини топади. Бу образ туркий халқларнинг жуда қадимий урф-одатлари ҳамда тасаввур-эътиқодлари, ишончлари билан алоқадор. Оққуш образи тилак-мақсадларни рўёбга чиқаришда восита рамзи сифатида қўлланилган. Олим, Юсуф Хос Ҳожиб ижодининг шаклланиши ва такомилида туркий халқлар оғзаки ижоди жуда катта ўрин тутганлигини тушунарли тарзда ёзган. Юсуф Хос Ҳожиб ўз даврининг ниҳоятда йирик, серфикр сиймоси сифатида намоён бўлади. «Қутадғу билиг»да баён этилган ахлоқий-таълимий қарашлар юксак инсонпарварлиги, ҳаққонийлиги, ҳаётийлиги билан ажралиб туради. Бундай умумжаҳон аҳамиятга лойиқ бўлган ахлоқий-таълимий қарашлар замирида комил инсонни тарбиялаш, инсонни жамиятга, унинг, тараққиёти ва манфаатларига хизмат қилдириш ғояси ётади.

Муҳаммад АҲМАД.

Ҳамшаҳарларимиз

ҲУРМАТГА МУШАРРАФ

БЕМОРЛАР билан суҳбатлашганда чеҳрасидан ҳар доим табассум ёғилиб турадиган Шокарим Шомаҳмудов ҳақида муҳандис бир танишим шундай воқеани гапириб берганди:

— Мен бир куни троллейбусда хаёл суриб кетардим. Қаршимга ўрта ёшли, сочларига оқ оралаган, нуроний одам келиб ўтирди ва мен билан кўришди. «Узр! — деди у бироздан сўнг, — Нимадандир изтироб чекиб ўтирибсиз? Бу яхшимас. Ғам — дард элчиси-я. Тинчликми?»

— Раҳмат! Тинчлик. Лекин хафалигимни пайқаганингизга қойил қолдим! Сал ташвишдаман. Бироз сиҳатимнинг мазаси йўқроқ.

— Ҳа, — деб тасдиқлади суҳбатдошим, — дарднинг олдини олишингиз шарт, ошна. Ҳар бир касалнинг олдини олмасак — беғубор туюлган дард офат ниҳолнинг томир отишига йўл қўйиш демакдир. Кейин эса унга қарши курашиш ғоятда мушкул бўлади-я.

— Албатта, албатта. Мен ҳам дармонсизлигимни сезиб врачга йўлиққан эдим. Врач: «Хавотирлик ҳеч гап йўқ», деб мени тинчитди. Мен на чора, деб юрибман.

— Аттанг! — деди суҳбатдошим ачиниб. — Ўша одам врачликни битириб чиққан экану билиб чиқмаган экан-да. «Ранг кўр — ҳол сўр», деган мақол бор. Рангу рўйингиз айтиб турибдику, ошна!

— Ҳа, кун сайин қорайиб кетяпман. Сабаби нима бўлсайкин, домла? Сиз руҳшунос олиммисиз ёки врачмисиз?

— Ҳа, кейингиси — врач, жарроҳман, — деди суҳбатдошим. — Биринчи касалхонада ишлайман. Сиз тезда бизнинг касалхонага бориб ётишингиз шарт. Хўш, дардингизнинг сабабларига келсак, бир сўз билан баён қилиб бўлмайди. Бунинг ҳозир ҳожати ҳам йўқ.

Мен бир томондан хурсанд бўлиб, «У одамни менга худо етказди» десам, иккинчи томондан ўз аҳволимдан куярдим. Ойнага боқиб тобора қорайиб бораётганимдан бир куйсам, ҳолсизланаётганимдан икки куярдим... Ҳали болаларим ёш...

Касалхонага бориб меҳрибон врачни топдим. Даволанишга ётдим. Касалхона тўла бемор. Ҳатто йўлакларга каравотлар қўйилган.

— Янги-янги касалхоналар қуриляпти-ку, жой етишмаса-я! — деб ажабландим мен. — Шу қадар касал кўпми?

— Минг афсуски, кўп, — деди Шокарим ака. — Кўплигининг бош сабабчиси ўзимиз. Ўта бепарволигимиз сабаб. Халқимиз қизиқ халқ, ўзига бепарво халқ. Дард жонидан ўтгандагина врачга келишади. Ваҳоланки, энг камида ҳеч бўлмаганда бир йилда бир марта врачлар кўригидан ўтиб туриш шарт. Мен сизга айтсам, одам руҳияти жудаям мураккаб. Табиатда қандай дард топилган бўлмасин унинг давоси ҳам табиатнинг ўзида мавжуд. Уни топиш керак. Демак, эртами-кеч топилади. Иккинчидан, дарднинг белгиси пайдо бўлиши билан даволанишга ҳаракат қилмаймиз. Пул топишни билиб, уни сарфлаш, роҳатини кўришни билмагандек, баданимизни тарбия қилишни билмаймиз. Танимизга лаззатли таомдан бошқа нималар кераклиги билан ишимиз йўқ. Оқибатда дардга-дард уланаверади.

Билимдон шифокор Шокарим Шомаҳмудовнинг гаплари ҳақ гап эди. Чиндан ҳам биз аксари пайтларда танамизга роҳат бахш этадиган овқатларни кўпроқ тановул этиб, оқибатини суриштирмаймиз. Ваҳоланки, зарарли нарсани оз тановул қилишдан кўп фойдали нарсани кўпроқ тановул қилишнинг зарарини ўйлаб кўрмаймиз. Иккинчидан, ҳаракат — баданан ҳаракати барча дардларнинг балогардони эканига яхши эътибор бермаймиз. Очиқроғи, чуқур тушунмаймиз...

Кунларнинг бирида қизиқ воқеа юз берди: Шомаҳмудов дам олиш уйида бир киши билан шахмат ўйнаб ўтирар эди. Унинг эътибори суҳбатдошининг бармоқларига тушди. Хамакбурун одамнинг панжалари одатдан ташқаридек кўринди. Қулоқларига разм солди: қулоқлари ҳам хунук — йўғонга ўхшайди. «Оббо шўрлик-а! — деди доктор ичида ачиниб. — Бемаза дардга гирифтор бўлган кўринади...

— Ие! Мунча хаёл денгизида сузмасангиз! Ахир, юрмайдиларми? — деди суҳбатдош парвойи палак.

— Узр, узр, ҳозир! Мана, юрдик, шерик. — деди Шокарим сипоҳини олға сурар экан, зимдан «рақиби»нинг ҳали қўлига, ҳали бурнига, қулоқларига кўз ташлаб. — Узр, ошна. Бу, сиз ўзингизда ҳеч қандай ўзгариш сезасизми?

— А? Нимани сўраяпсиз? — деди суҳбатдош чўчиб. — Доктор Шокаримжон, нима пайқадингиз?

Доктор Шокарим нима деярини билмай ёқимли жилмайди. — Зоҳирий жиҳатдан безовталик сезаяпсизми, демоқчиман.

— Раҳмат, доктор! Сезаман. Сиз чиндан ҳам руҳий табибсиз. Бундай саволни биринчи сиздан эшитяпман. Раҳмат! Ўзимда лоҳаслиқ сезяпман, бармоқларим, тилим катталашганга ўхшайди.

— Яна?

— Янами, оёқларим йўғонлашганга, пойабзалим сиқаётганга ўхшаяпти.

— Ўхшайдими, аниқми? — Маматқул иккиланиб туриб, «аниққа ўхшайди», деди.

Доктор Шокарим тушунтира бошлади.

— Бепарволик қанақа ёмон-а! Одамни нималарга гирифтор этмайди-я! Агар дурустроқ эътибор қилсангиз бутун аъзоларингиз — қўл, оёғингиз, қулоқ, бурнингиз, тил, жағ, қовоқларингизга қадар ўса бошлабди. Очиғини айтай, хафа бўлманг. Сиз дам олиш уйига эмас, даволаниш шифохоналарига бориб ётишингиз шарт эди. Ҳа, шундай! Қанча тезроқ борсангиз шунча яхши.

Бу гапни эшитган кинооператор Маматқул шахматнинг доналарини йиғиштира бошлади.

— Раҳмат, дўстим! Сиз ҳақиқий шифокор экансиз! — деди Маматқул ҳаяжон билан. — Балки, бу дарднинг диагнозини ҳам айтишингиз мумкиндир?

— Мумкин. Бу дард «акромегалия» ёки «мегистата» деб юритилади. Яъни мия ости безининг фаолияти бузила бошлайди...

Жарроҳ Шокарим Шорустам ўғли Шомаҳмудовнинг фан номзодлик илмий мавзусининг номи ҳам безлар фаолияти ҳақида бўлган. «Бўқоқ хасталигида буйрак усти безининг фаолияти»га қаратилган. Ўрта мактабни имтиёзли тугатган йигитга домлалар шифокор бўлишдек олижаноб касбни эгаллашга йўлланма беришди.

— Олий ўқув юрти берган билим билан қаноатланган врач фақат номигагина врач бўлиб қолиши мумкин, — дейди Шокарим Шорустам ўғли. — Чунки, олий ўқув юрти билими фақат йўлланма, кичик билим. Очиғини айтганда, катта асосли билимга йўлланма, холос. Катта билим халқ яратган табобат илми ҳисобланади. У шифокорлар учун билим хазинаси. Бу хазинанинг сирли оламига киролмаган ва киришга интилмаган шифокорлар бадиий ўқиш учун шеър ёдлаган артистга ўхшаб қолади.

Бу гаплар ҳар бир шифокор — ижодкор учун сабоқ бўлиши керак. Шокарим Шомаҳмудов учун эса ўқиш, ўрганиш — интилиш қонунига айланган.

Шокарим Абу Али Ибн Синодан тортиб Содиқ Маъсумов, Пирогов каби улуғ профессорларнинг назарияларини, Луқмони ҳаким, Афлотун ва халқ табобатининг ғаройиб мўъжизаларини тинмай ўрганиш ва ҳатто туркона дори-дармонларни қўллаш орқали бир қатор оғир дардларга ҳам даво топа олди. У гиёҳларнинг сир-асрорларини аниқлаб фойдаланишга уринади. Айниқса, «Шифобахш гиёҳлар маскани» тайёрлаган мўъжизавий шарбат-сувлар бир қанча дарддан фориғ бўлишга доктор Шокарим кўмагида ёрдам бермоқда. Оқибати аъло. Унинг шифохонасига келсак, беморлар худди ўз ота-онасига, яқин қариндошига кўрсатилгандек меҳрибонлик кўрсатадилар, ширин сўз бўладилар ва ўз қўл остидаги врач, ҳамшира ва бошқа ходимларидан ҳам ана шундай меҳр-шафқатли бўлишни талаб қиладилар.

— Беморларнинг руҳини билмай туриб, руҳини кўтармай туриб унинг дардини даволаш мумкин эмас, — дейди шифокор олим.

Шокарим Шомаҳмудов ҳар бир беморнинг яшаш шароитини, касалнинг пайдо бўлиш сабабларини ўрганишга жуда аҳамият беради. Олим жаҳон тиббиётида яратилаётган янги, энг илғор усул, дори-дармонларни мунтазам ўрганиб боради ва ҳаётга тадбиқ этишга интилади.

Шокарим ака фаол жамоатчи ҳам — унинг маърузаларини бўлажак шифокорлар жон қулоқлари билан тинглайдилар. Машғулотларда тажрибаларини зўр эътибор билан ўрганадилар.

Севимли шифокор фақат ишдагина эмас, оилада ҳам меҳрибон ота. Ота ҳикматларига амал қилган унинг ўғил-қизлари: Гулнора, Баҳодир, Нигора, Дилдора, Бахтиёрлар эл-юрт ҳурматига сазовор бўлган врач, инженер, бинокордирлар.

Бу ҳол заҳматкаш изланувчан олим Шокарим Шомаҳмудовнинг маҳаллада, эл-юртда ҳурматга мушарраф бўлишининг муҳим омилидир.

Ёқубжон ШУКУРОВ,
ёзувчи.

Бу чаманда очилган-очилмаган гуллар кўп...

Ҳабибулла Шодиев сурат-лавҳаси.

МУСАВВИР МЕҲРИ ЖИЛОЛАНГАН

ЎЗБЕКИСТОНДА тасвирий санъатни ривожлантириш ишига салмоқли ижодий ҳиссасини қўшаётган аёл мусаввирлар анчагина. Кўзга кўринган мусаввира Шамсирўй Ҳасанованни эса ана шу ижодкорларнинг сардори деб бемалол айтиш мумкин. Ш. Ҳасанова узоқ умр кўрмаган бўлса ҳам шу йиллар мобайнида эсда қоладиган талайгина картиналарни яратди. Ўзбек мумтоз шоирларига бағишланган тасвирларга бой асарлари унинг серқирра ижодида алоҳида ўрин тутади. «Шоира Зебуннисо портрети» деб аталган картинаси шулар жумласидан саналади. Мусаввира мазкур асар устида катта илҳом билан ишлар экан, қалб тўрида жилоланган ўзбек аёлига хос миллий тароватни ҳам рамзий маънода акс эттиришга ҳаракат қилган эди. Шу маънода уни нозик таъб рассомнинг муаллифлик портрети кўриниши янгиг асар сифатида қабул қилиш мумкин.

Бу жозибадор картина Ўзбекистон Давлат санъат музейида яқинда очилган мусаввирларнинг муаллифлик портретлари кўргазмасидан муносиб ўрин олди.

Акбар АЛИЕВ.

** Қадимги ривоятлар*

ОҚИЛА ВА ДОНО

КЕЛИНГ, аёл зотига бир назар ташлайлик. Қадимда одамлар бир-бирларига товушлар орқали муносабатда бўлишган. Аммо ўта меҳр-шафқатли бўлганлар. Оналар фарзандлари касалланса меҳр-муҳаббат билан даволашган, пўстинга ўраб, бағрига босган, ўпиб-қучиб ардоқлаган. Беморнинг аҳволи оғирлашса, она бетоқат бўлган, кўзидан ёш оққан.

Вақт ўтиши билан одам аста-секин сўз, гап ўрганди. Авваламбор «болам», «бўтам» дея илк сўзларни талаффуз этди.

Она фарзандини ювди, таради, унга овқат пиширди, қорнини тўйғазди. Ўрин ёзиб ётқизди, алла айтиб ухлатди ҳам. Секин-секин одамлар меҳрибон ва ғамхўр оналарни Саломат, Шарофат, Хосият, Меҳри, Жаннат, Саодат, Ҳури, Кимё, Зеби, Дилбар, Дилором каби исмлар билан аташди. Араб ва умуман шарқ халқлари Буойша (Бибиойша), Бумарьям (Бибимарьям) исмли юмшоқ табиатли, ҳамдард оналарни ҳануз ёд этадилар. Бибиойша, Бибимарьям ва уларга ўхшаган заифалар оддий, одамохун аёллар бўлиб, бирор ғойибона кучга эга бўлмаганлар. Аммо ихлосмандлар, муҳтожлар бу аёлларни авлиё даражасигача кўтарганлар. Олтин гажакли Агамеда — юнонликларнинг, Доноказа — чехларнинг, Марина—Киев Русиясининг ном чиқарган тарихий мунис оналаридир. Қадимий славянлар аёлларнинг меҳрибонлигини, ғамгузорлигини тақдирлаб, уларни «Берегиня», яъни «Муҳофизахон» деб аташган. Нуроний аёл Муҳофизахонни лойдан, тошдан ясаб, ҳурмат юзасидан уйнинг тўрига қўйишган. Она сочидан тумор осиш, қабристонга соч осиб қўйиш каби бидъат онага сиғиниш, ундан мадад сўраш муддаосини англатган. Эрамизгача XI асрга келиб, тарихда биринчи шифокор Асклидий Эскулапнинг икки қизи: Панацея ва Гигия ҳам ота касбини эгаллашади. Гигия одамларни дардлардан муҳофаза этиш тадбирларини кўрган. Унинг исмидан ҳозирги замон гигиенаси келиб чиққан. Гигиянинг бир қўлида чашма, иккинчи қўлида илон бўлиб, илон чашмага интилганини таққослаган. Панацея қандайин беморга дуч келмасин, барчасига даво топишга астойдил уринган. Сабрли, вазмин шифокор аёл ҳақида биргина ривоят келтирамиз. Меҳмонлар келишидан бир неча дақиқа олдин мезбон аёлнинг икки фарзанди тасодифан ҳалок бўлади. Аёл кутилмаган бу фожиани эрига айтмайди. Худди ҳеч нарса бўлмагандек, эру хотин меҳмонларни яхшилаб кутишади. Улар тарқалганидан сўнг эр хотинидан:

— Нега фарзандларимиз кўринмайди? — деб сўрайди.

— Омонатни эгасига топширдик, — деб бўлган воқеани ётиғи билан сўзлаб беради.

Бу демак, аёл эрига нисбатан шифокорлик қилиб, унинг асабини, қолаверса, оилани сақлаб қолди.

Қиссадан ҳисса: ибтидоий жамиятда аёл оила, қабила бошлиғи бўлиб қолмай, балки касалликдан даволаш, жанжал, тўполондан оилани сақлаш каби хайрли ишларни ҳам бажарган. Демак, дунёда биринчи бўлиб аёл шифокорлик қилган. Аёл матлуб муносабат ва ширин муомала, ҳалоллик билан наслни давом эттирган.

Агар ота турмуш кемасининг дарғаси бўлса, она уни ҳаракатга келтирувчи кучи, яъни юрагидир. У ўз умрини бир парча вужуди ва жонидан бунёд этган фарзандининг тарбиясига, камолотига бағишлайди.

Донолар ҳикоя қиладилар: томчи сувдек бир-бирига ўхшаш икки асиранинг қайси бири она эканлигини ажратиш мақсадида улар олдига емиш қўйишибди. Шунда улардан бири қўли билан овқатни иккинчисининг олдига суриб қўйибди. Ана шундан қайси бири она, қайси бири қизи эканлигини билиб олишибди.

Дарҳақиқат, шифокорларнинг гувоҳлик беришларича, болали бўлган аёлнинг кўзи бироз чўккан ва сокин бўлади. Аммо дафъатан сеҳрли ва мафтункор ёруғ нур сочиб туради.

К. С. Станиславский номидаги Москва драматик театрининг актрисаси Алла Константиновна «Кичкина шаҳзода» номли асардаги бешафқат, илон ролини ижро этар, олқиш садоларига кўмилиб кетар эди. Аммо у фарзанд кўрганидан кейин бу ролни қанчалик моҳирлик билан ўйнамасин, барибир ижро режиссёрга манзур бўлмайди.

Бир куни ёшлик ғурури, жаҳолати сабабли онамга қаттиқ-қаттиқ сўзлар айтиб, унинг дилини оғритдим. Дили озор топган онам уйнинг бир чеккасига ўтириб йиғлаб:

— Ўғлим, сени вояга етказгунча кўп машаққат чекдим. Бугун менга қаттиқ сўзлар айтиб, дилимни вайрон қилдинг. Кичик болалик вақтингни унутдингми? — деди.

Шу масалага алоқадор бир ҳодиса илгаридан маълум. Бир йигит оғир дардга чалинади. Кўрсатмаган табиби қолмайди. Барибир у дардидан қутула олмайди. Охир бир куни бемор Абу Али ибн Синони топиб келади. Бирор суҳбатдан сўнг Абу Али ибн Сино:

— Онангизни хафа қилган кўринасиз. Ҳали ҳам кеч эмас, онангиздан узр сўранг, айбингизни кечирсинлар, ана шундагина соғайиб кетасиз, — деди.

Беморнинг онасига нисбатан кўрсатган ножўя хатти-ҳаракатлари, ҳақоратлари эсига тушади. Йўл юриб, йўл юрса ҳам мўл юриб онасининг қошига келади. Онасининг беморлигини кўриб ҳўнг-ҳўнг йиғлайди. «Онажон! Мен тентакнинг гуноҳини кечиринг», — деб ёлборади. Гапнинг маъносига тушунган она: «Хўп, майли, гуноҳингни кечирдим», — дейди. Орадан сал вақт ўтмай, бемор йигит дардидан халос бўлиб кетади.

Оилада она ўрни бебаҳодир. «Дунёда энг улуғ зот ким десанг, доим онам дерман» дейди шоир. Бу улуғ зот оилада ожизаю — заифа ҳамдир. Қуйида ожизанинг покизалигидан далил ривоят келтирамиз.

Бир кун Басра шаҳрининг ҳокими ҳордиқ чиқариш учун ўз боғига борди. Боғбоннинг иффатли, номусли ва жуда гўзал хотини бор эди. Ҳоким у гўзал хотинни кўриб, кўнгли унга майл этди. Бир ишни бажариб келиш учун боғбонини боғдан узоқроқ бир ерга юборди. Кейин хотинга боғ эшикларини беркитиб келишга буюрди. Хотин қайтиб келгач, ҳоким: «Ҳамма эшикни беркитиб келдингми?» — деб сўрган эди, хотин фақат бир эшикни беркитишга ожиз эканини айтди. Ҳоким бунинг сабабини сўраган эди, хотин шундай жавоб берди:

— У эшик — менинг виждоним ва эримга садоқатим эшиги.

Ҳоким, бу сўзни эшитиб кўп ҳижолат чекиб:

— Синглим, мени кечир, — деди ва қилмишидан пушаймон бўлиб хотиндан узр сўради.

Энди навбат онанинг фарзандига меҳрибонлиги ҳақида.

Ҳикоят: — Қадим замонда бир шаҳар бошлиғининг хотини шаҳардаги мўътабар одамларнинг хотинларини зиёфатга даъват қилди. Меҳмонлар тайин этилган вақтда ташриф этдилар. Ўтирғичларга ўтириб, овқат келгунча ўзларининг қимматбаҳо кийимлари, зирак, узук, зебигардон каби зийнат асбоблари ҳақида суҳбат этдилар, жуда қимматли зийнат асбобларга эга бўлишлари билан фахрландилар.

Шу вақт содда кийим кийган, зийнат асбобларини тақмаган бир ёш хотин кириб келди. Бу хотин зиёфат эгасининг синглиси эди. Салом бериб меҳмонлар билан кўришди. Кейин бўш бир ўтирғичга келиб ўтирди. Меҳмонлар бу хотин зиёфат эгасининг синглиси эканини билардилар. Лекин унинг содда экани, зеби-зийнат нарсаларини тақмаганини кўриб ҳайрон бўлиб ундан:

— Нега содда кийингансиз? Зирак, узук, зебигардон каби қимматли нарсаларингиз йўқми? — деб сўрадилар. У хотин:

— Менда сиз айтганлардан кўра қимматлироқ зеби-зийнатлар бор, — деди.

Меҳмонлар кўришни истаган эдилар, у хотин ташқарига чиқиб бир ўғил, бир қиз — икки ёш болани етаклаб келди. Уларни меҳмонларга кўрсатиб:

— Менинг жонимдан ҳам қимматли зеби-зийнатим мана шулар, — деди.

Бу оқила, доно хотиннинг ҳаққоний сўзларидан меҳмон хотинлар таъсирланиб, ўйланиб қолдилар...

Зикрилла ЭГАМБЕРДИЕВ тайёрлаган.

Пойтахтимиздаги хитой тили ўқитиладиган махсус 59-мактабда Хитой маданияти ва санъатини намойиш этувчи музей очилди. Ундаги 200 га яқин кўргазмалар ўқитувчи ва ўқувчилар қўли билан тўпланган. Музейга хитой тилини ўқитиш бўйича илмий мудир Фахриддин Шамсиев раҳбарлик қиляпти.

СУРАТДА: кўргазма ҳақида мактаб директори С. Камолова ҳикоя қилмоқда.

Равиль Альбеков сурати.

** Қувватбахш таомлар*

ГЎЖА ОШИ

Ҳар бир фаслнинг нашидаси, кўрки ва фазилати ўзгача бўлади. Баҳор наботот оламининг уйғониши бўлибгина қолмасдан киши дилини, руҳиятини енгиллаштиради. Айни баҳорда киши аъзолари ҳаётбахш омилларга чанқоқ бўлиб толиққанида, бедармонлигида ажойиб баҳорий таомлардан ўз ўрнида фойдаланиш катта аҳамиятга эга. Шундай таомлардан бири гўжа ошидир.

ГЎЖА оши қадимий, тансиқ таомлардан бири бўлиб, у Ўрта Осиё ҳудудида бир вақтлар айни баҳор фаслида кўп тайёрланар эди. Сутли гўжа, шунингдек жайдар гўжа оши парҳезбоп, танага осон сингийдиган, қувватбахшлиги билан ажралиб турадиган таомлардан ҳисобланади.

Оқ жўхори, қўқонжўхори асосида тайёрланадиган бу таомнинг хислатлари ўзгача. У меъда-ичак фаолиятини уйғунлаштиради, ичакни тозалайди ва айниқса киши аъзоларига осон ҳазм бўлиб, маълум даражада тўйимлилиги билан ажралиб туради.

Қўқонжўхори ўз таркибида 7—16 фоизгача оқсил, 16—84 фоиз атрофида крахмал, 1,7—6,5 фоизгача ёғ моддаларини сақлаши билан фойдали неъмат сифатида қадрланади.

Гўжа ошидаги қўқонжўхори, шунингдек унга йўлдош масаллиқлар таркибидаги озиқ моддалар киши аъзоларига осон сингийдиган моддаларга айланади. Ўрни келганида шуни айтиш керакки, қўқонжўхорининг қантдор нави новдаларида 18 фоизгача қанд бўлганлиги туфайли, мазкур маҳсулотдан шарбат ва қиёмлар тайёрланади.

Афсусланарлиги шундаки, қўқонжўхори донлари ҳозирда хонадонларимиз ошхона бисотида жуда кам учрайдиган маҳсулотга айланиб қолган. Бунга сабаб, маҳсулот тайёрланишининг мураккаблиги бўлса керак. Ҳозирдаги уй бекалари замон тақозоси билан қийин битадиган юмушлардан нарироқ туришга ҳаракат қиладилар.

Хўш, оқгўжа қандай тайёрланади, деган савол туғилиши табиий. Ўрни келганида эслатиб ўтиш лозимки, ҳозирда анчагина унутилиб кетган, ноёб ҳисобланувчи кўпгина хосиятли таом намуналарини тиклашда таниқли олим, пазандачилик жабҳасининг билимдони Карим ака Маҳмудов фаоллик кўрсатганлар.

Қўқонжўхори ҳар хил бегона аралашмалардан ҳоли этиб, донини совуқ сувда бир неча бор ювилганидан кейин, бир соат давомида ивитиб қўйилади. Шундан сўнг сувини тўкиб ташлаб ёғоч кели (ўғир, ҳовончалардан ҳам фойдаланиш мумкин)га солиб туйилади. Бу амал билан дони пўстлоқдан ҳоли қилинади. Мабодо дон мазкур усул билан ажратилмаса, у қиёмига етиб пишмайди. Қипиғидан ажратилган қўқонжўхори ювилиб, совуқ сув қуйилгач, қозонга солиб енгил алангада ярим соат мабайнида қайнатилади (нисбат: 1 стакан донга, 2 стакан сув). Дон бироз кертиб, бўртгач, сувини тўкиб ташлаб сут қуйилади ва паст оловда қайнатиш давом эттирилади. Бунга чорбурчак шаклида ошқовоқ қўшиб юборилиши ҳам мумкин. Қўқонжўхори етарлича бўкиб чиққанида ҳамда ошқовоғи эзила бошлагач таом пишган ҳисобланади. Овқатнинг тузи фақат пишгач ростланади. Дастурхонга тортишдан олдин 10 дақиқа дам едириб, сўнгра косаларга сузилади ва ҳар бир косага бир ош қошиғида қаймоқ солинади.

Масаллиқлар: 3 литр сут, 200 грамм қўқонжўхори, 200 грамм ошқовоқ, туз таъбга қараб, шунингдек 100 грамм қаймоқ етарли ҳисобланади.

Йўлдош ҲАСАНОВ,
тиббиёт фанлари доктори,
Маннон НАБИЕВ,
доришунос.

** Спорт янгиликлари*

ШАШКА

⊙ ТОШКЕНТДА халқаро шашка бўйича эркаклар ўртасида олий босқич Ўзбекистон биринчилигининг беллашувлари ниҳоясига етди. 13 имкониятдан 11 очко тўплаган тошкентлик халқаро гроссмейстер, МДҲ биринчилигининг кумуш совриндори Николай Мешчанский Ўзбекистон чемпиони фахрий унвонига сазовор бўлди. Икки шашка устаси эса 10,5 тадан очко жамғарди. Коэффициентлар жадвалига кўра пойтахтлик халқаро уста Сергей Давидов иккинчи ўринга лойиқ деб топилди. Бронза нишонлари ҳам ҳамшаҳримиз, спорт устаси Андрей Честковга насиб этди.

ВОЛЕЙБОЛ

⊙ ПОЙТАХТДА фахрийлар ўртасида волейбол бўйича Тошкентнинг очиқ биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Эркаклар ўртасида Киров райони спортчилари биринчи бўлишди. Иккинчи ўринни «Промстройтрест» вакиллари, учинчи ўринни эса Ленин номидаги билим юрти спорт фахрийлари эгаллашди.

Аёллар баҳсида Болалар ва ўсмирлар спорт мактаби ўқитувчилари ғолиблик нашидасини суришди. Кейинги ўрин олий ўқув юртлари муаллимлари жамоасига насиб этди. Спорт комитети фахрийлари эса учинчи бўлишди. Турнирнинг энг яхши ўйинчиларига пул мукофотлари топширилди. Эркаклар ўртасида спорт усталари Геннадий Чуриков ва Владимир Кучеров (иккови Киров районидан) ва Виталий Устименко) Ленин номидаги билим юрти мукофот соҳиблари бўлишди.

Аёллар ўртасида эса халқаро тоифадаги спорт устаси Лариса Бубка ва Любовь Шульга (иккови ҳам БЎСМ муаллимаси) энг иқтидорли спортчилар деб топилди.

Исак БИРБРАГЕР.

** «02» хабар қилади*

● 16 март куни соат 14 да берилган хабарда айтилишича, 11 март куни номаълум киши Зайцева хонадонининг эшигини очиб кириб телевизор, радио, 1500 сўм пул ва заргарлик буюмларини олиб жуфтакни ростлаб қолади. Милиция ходимларининг кўрган чора-тадбирлари туфайли ҳеч қаерда ўқимайдиган ва ишламайдиган ўғри А. Т. қўлга олинди.

● 16 март куни соат 12 дан 50 дақиқа ўтганида тайёрагоҳ атрофини назорат қилиб юрган милиция ходимлари Исроилов ва Раҳматов шубҳа билан бир кишини ушладилар. Бу 1971 йилда туғилган уфалик Иммуҳамедова исмли шахс бўлиб, унинг чўнтагидан 20 грамм наша чиқди.

● 17 март куни соат 17 дан 10 дақиқа ўтганида ташмачиликка қарши олиб борилаётган тадбир чоғида милиция ходимлари Абдуллаев ва Ваҳобов Ж. Обидова номидаги тамаки фабрикасининг дарвозаси олдида шу корхона ишчиси Д. С. исмли кишини қўлга олдилар. Текшириб кўрилганда, унинг ёнидан 50 қути «Астра» сигарети топилди.

● Худди шу куни соат 15 да Усмон Юсупов кўчасидаги Лабзак бекатида номаълум киши, 1970 йилда туғилган Акрамованинг қўлидан сумкасини юлиб олиб қочди. Сумкада 20 сўм пул бор экан. 7-рота милиция ходимларининг кўрган чора-тадбирлари туфайли ўғри, 196-мактабнинг 7-синф ўқувчиси Р. Э. қўлга олинди.

● 18 март куни соат 15 да берилган хабарда айтилишича, 16 март куни Ш. Хўжаев кўчасида жисмоний куч ишлатиб Пальцеванинг 75 сўм пулини тортиб олишади. Кўрилган чоралар туфайли 1975 йилда туғилган, ўрта ҳунар техника билим юрти ўқувчиси У. В. қўлга олинди.

● 18 март куни соат 17 дан 50 дақиқа ўтганида берилган хабарда айтилишича, кечаси номаълум киши ОБГ—340 катта ҳамширасининг хонасига деразa орқали кириб ҳаво совутгич, 4176 сўмлик дори тайёрлайдиган асбоб ва бошқа нарсаларни олиб кетади. Кўрилган чоралар туфайли 1969 йилда туғилган Б. ушланди.

Шаҳар Ички ишлар бошқармасининг матбуот гуруҳи.

** Билиб қўйган яхши*

КИТЛАРНИНГ ҲОЛИГА ВОЙМИ?

ЖАҲОНДА миш-миш гап тарқалди! Японияда китларни чучук сувда кўпайтириш устида илмий тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. «Кит қимматбаҳо сут ва ажойиб гўшт беради, — дейди Хоккайдо дорилфунунининг профессори Хисао Идзава. — У ҳатто сигир сутидан ҳам яхши. Китнинг ошқозони ва жигари ҳажман катта бўлса ҳам сигирникига айнан ўхшашдир». Шундай қилиб китни чинакам улкан денгиз сигири деб ҳисоблаш мумкин. Улкан аквариум эса унинг ўтлоғи бўлиб хизмат қилади.

Профессор Идзава китларни тиканли сим ортида сақлаш ниятида эмас. У ўзи кўзда тутган лойиҳа учун 10—17 метр келадиган ола-була китлардан фойдаланмоқчи. Уларни Япониянинг шимолидаги чучук сувли кўлда сақламоқчи. Агар кит қўлга етиб боргунча «бир амаллаб» чидаса, у ҳали мутлақо ўрганмаган ана шу янги маконга ташриф буюради. Профессор аввал бу усулни дельфинлар билан қўллаб кўрди. Уч кундан кейин уларнинг бир қанчаси чучук сувда иштаҳадан қолди, терилари бўйлаб узун чизиқлар ҳосил бўлди. Лекин биронтаси ўлмади. Қийин бўлса ҳам мослашди. Лекин ола-була кит-чи, унинг ҳоли нима кечади?

Японлар кит гўштини жуда севиб истеъмол қиладилар. Лекин кит овлашни тақиқлаш хусусида халқаро қонун чиққанидан кейин уларни топиш мумкин бўлмай қолди. Ҳар нарсанинг иложи бор экан: японлар барибир ўз дастурхонини кит гўштидан қилинган котлет билан безамоқдалар.

Кит — ёғ, пишлоқ, ширин сут, гўшт ва ниҳоят пушт уруғи берувчи асосий манба ҳисобланади. Хоккайдо дорилфунуни мутахассисларининг фикрича китнинг пушт уруғлари уларни жаҳон миқёсида сақлаб қолиш учун кенг имкониятлар очар экан. Йўқолиб бораётган кит турларидан пушт уруғини олиб уларни кўлда кўпайтириш мумкин. Лекин бу усул китларга ёқармикан? Нега деганда эрксизликда туғилган чучук сувда ўсган инсон қўли билан боқилган жонивор шўр сувли очиқ денгизда ҳаёт учун кураш олиб бора оладими? Агар китларнинг йўқолиб кетмаслигини истасак ягона йўл бор: уларни овламаслик керак.

Хоккайдо дорилфунуни режалари Японияда қаттиқ қаршиликка учради. Аслида ҳам китдек ақлли жониворни бунчалар шафқатсиз тажриба учун қурбон қилиш шартми?

Ҳар нима қилганда ҳам инсон ҳеч тиниб-тинчимас экан.

Тоҳир АБДУЛЛАЕВ тайёрлаган.

** Бу—қизиқ*

Нина билан қуролланган

ХИТОЙ Халқ Республикасининг йирик шаҳарларидан бири Шанхайда полиция тўққиз ойдан буён «висол лаззати» шайдоси Гун Вэнченни қўлга туширолмайди. Унинг асосий қуроли нина ҳисобланади. У нинани ўзи жабрламоқчи бўлган қиз ва келинчакларнинг жинсий аъзосига санчиб ҳаром ниятини амалга ошираверган. Шанхайда чиқадиган рўзнома хабарига кўра ўтган йили 70 қиз-келинчак унинг қурбони бўлган.

Қидир ТЎЛА ўғли тайёрлаган.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТАРЖИМА—МАЪНАВИЯТ КЎПРИГИ

Малакали мутахассис таржимонлар: фалсафа, иқтисодиёт, биология, тиббиёт, қишлоқ хўжалигига оид барча фанлар бўйича илмий ишлар, диссертациялар, методик кўрсатмалар, маърузаларни

РУС ТИЛИДАН ЎЗБЕК ТИЛИГА

таржима қилиш бўйича ўз хизматларини таклиф қиладилар. Хизмат ҳақи келишув асосида нақд пул билан тўланади. Мурожаат учун адрес: Жуковский кўчаси, 52-уй. Телефон: 33-67-64.

1992 ЙИЛ АПРЕЛДАН БОШЛАБ ТОШКЕНТ ШАҲАР ЭКРАНЛАРИГА

ВАТАНИМИЗ ВА ЧЕТ ЭЛЛАРДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ҚУЙИДАГИ

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР ЧИҚАРИЛАДИ:

«ЙЎҚОЛГАН ЙЎЛ»

Фильм «Таллинфильм» киностудиясида ишланган, бўлиб, унда ҳаёти балиқчилар посёлкасида яшовчи одамлар ҳаётидан сира фарқ қилмайдиган Юлиус номли йигитчанинг улғайиш йўлидаги қийинчиликлар ҳақида ҳикоя қилинади. Бу ерда у ўзининг илк муҳаббатини учратиб қолади, бироқ шаҳар билан танишув унинг ҳаёт ҳақидаги тасаввурини кескин равишда ўзгартириб юборади.

«БУЮК ЧАҚИРИҚ»

Румниянинг «Бухарест» киностудияси маҳсулоти. Тарихий фактлар: 1939 йилги Польша фашистлар Германияси томонидан босиб олинган пайтда Польшанинг миллий бойлиги бўлмиш Польша банкининг Олтин фонди ва музейларнинг бадиий хазиналари Румыния ҳудудига олиб чиқиб кетилган эди.

Операция фашистлар ва румин легионерларининг нақ тумшуғи остида амалга оширилган бўлса-да Румыния ва Польша ватанпарварлари бу бебаҳо хазина душман қўлига тушиб қолмаслиги учун қўлларидан келган барча чораларни кўрдилар.

«ОЛИЙ ТАБАҚА»

«Антарес-фильм» — Издатбанк маҳсулоти. Фильм қаҳрамони — Верочка Смирнова, назокатли, ақлли аёл бўлиб, у «қадимий касб» соҳибасидир. Ҳаёт машаққатлари уни ёшлигидаёқ шу кўйга солиб қўйган эди. Эндиликда эса «олий тоифали» фоҳишага айланган бу аёл ана шундай тарздаги ҳаётга чек қўйишга қарор қилади.

«ПАРАДИЗО» КИНОТЕАТРИ

Франция — Италия. Омади юришиб турган кинематографчи Сальваторе ўзининг эски қадрдони Альфредони сўнгги йўлга кузатиб қўйиш учун Сицилияга келади. Чунки айнан шу Альфредонинг шарофати билан у кинонинг асл куч-қудратини англаб етган бўлиб, ўзининг ушбу соҳага бўлган муҳаббатини бутун умри мобайнида эъзозлаб келаётган эди.

«МУҲАББАТ ҚУРБОНИ»

Ҳиндистон. Малика Девина ва оддий автомеханик Билл ўртасидаги ишқ-муҳаббат баёни фильмга асос қилиб олинган.

«ҚОРА МУШТ»

АҚШ. Ёш америкалик кўча-куйларда муштketдиларда нонини топиб еб юради. Ўз қобилияти билан бир машҳур бокс устасининг назарига тушади ва бу боксчи йигитни касбий боксга тортади. Йигит бокс юлдузи бўлиб донг таратади ва «Қора мушт» деб ном олади.

Тошкент шаҳар кинофильмларни ижарага бериш идораси.

«Союзреклама» акционерлик жамиятининг «Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА АЛОҲИДА ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

6-ТЕМИР-БЕТОН БУЮМЛАРИ ЗАВОДИ ЎЗИНИНГ ҚУЙИДАГИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ СОТАДИ:

200х400 маркали товар бетони.

бинонинг пастки қисмига ишлатиладиган 2400х600х400 ўлчамли блоклар.

2400х600х300 ўлчамли худди шундай блоклар.

йўл четига ётқизиладиган узунлиги 3 метрлик тош.

йўл кошинлари.

Санитария-техника хоналари.

Лифтларнинг темир-бетон шахталари ва бошқа йиғма темир-бетон.

Бу маҳсулотлар учун нақд пул билан ва пул ўтказиш йўли билан ҳақ тўлаш мумкин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Жаркўргон кўчаси, 39-уй (15, 26, 161-автобусларнинг «10-шаҳар касалхонаси» бекати).

ТЕЛЕФОНЛАР: 91-47-34, 91-48-01.

КИНО

31 МАРТ, 1 АПРЕЛЬ

Алишер Навоий номидаги «Санъат саройи» — «ВАҲШИЙ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00) «ЖАНОБ КУЁВ» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, кичик зал).

Фурқат — «ЯРИМ ТУНГИ РАҚС» — (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.30).

Тошсовет— «УЧ ҒАЗАБЛАНГАН ЭРКАК» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30,20.40).

Москва — «УЧ ҒАЗАБЛАНГАН ЭРКАК» — (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.40).

Дўстлик — «УЧ ҒАЗАБЛАНГАН ЭРКАК» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00, 20.40).

«Ўзкультторг»нинг Тошкент вилоятлараро улгуржи савдо базаси жамоаси ўйингоҳлар бўлимининг товаршуноси Е. М. Керерга умр йўлдоши

Герберд Рихардович КЕРЕРнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги қошидаги марказлашган бухгалтерия маъмурияти шу бухгалтерия бош ҳисобчиси И. Пўлатовага отаси

Анвар Усмонович УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

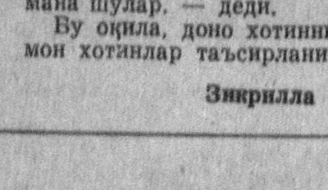

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

⊙ 53.654 нусхада чоп этилади ⊙ Нашр кўрсаткичи 64690. ⊙ Буюртма № Г—20 ⊙ Босмага бериш вақти 11.30. ⊙ Босмага берилди. 11.30 , 2 3 4 5 6 7 8 9 10